

KODUTEEL

ARUTLUS

Alandlikkusest

.....

TÄHTPÄEVAD

Toomas Pajusoo:

Tööta ikka,
naerata ikka!

.....

Heino Seppel:
Pastorid Reekülas
– isad & pojad

.....

6 küsimust
superintendent
Robert
Tšerenkovile

.....

Vennastekoguduse
liikumise roll
Eesti ajaloos

.....

TUNNISTUS

Ärkamine keset
mängu

SELLES NUMBRIS

• JUTLUS

Joel Aulis

Alandlikkusest3

• KIRIKUELU

Taavi Hollman

Aastakonverentsi kajad5

Kristina Lepik

Sina kannad Jumala DNA-d11

Triin Tarendi

Uued võimalused Aldersgate'i Eesti

teenimistöös15

• MEILT JA MUJALT

Paavst Franciscus väisas Eestit6

EMK TS sai uue rektori7

Infotund Tallinna koguduses7

Lõuna-Eesti koguduste piibliõppe päev7

EKN tegi ettepanekud erakondadele ...8

Hageri palvemaja 200. aastapäev8

Võimas ja pühalik!9

Torino surilina uuringutest10

• TÄHTPÄEVAD

Olav ja Urve Pärnamets

„Tööta ikka, naerata ikka!”12

Marjana Luist

Pastorid Reekülas – isad & pojad13

• INTERVJUU

6 küsimust Robert Tšerenkovile14

• MISJON

Vaike Kasekamp

Misjonireis Komimaale16

• TUNNISTUS

Maare Kuum

Abi taevast, tingimusega17

Hilda Hark

Ärkamine keset mängu18

Lapse tunnistus18

• AJALUGU

Andres Kapp

Vennastekoguduse liikumise roll

Eesti ajaloos19

• NOORTEKAS

EMK noorte piiblilaager22

• LASTEKIRIK

Lapsed väärivad primat23

Esikaanel: Aastakonverentsil valiti uus superintendent - pildil Taavi Hollman, piiskop Alstedt ja Robert Tšerenkov. Foto: repro

Väljaandja: EMK, Narva mnt 51, 10152 Tallinn
Tel: 6688 497; e-post: koduteel@metodistikirik.ee
www.metodistikirik.ee/koduteel

Vastutav toimetaja: Taimi Pärna
Toimetuse kolleegium: Taavi Hollman, Andres Kapp, Anneli Klausson, Rein Laaneser, Tarmo Lilleoja, Toomas Pajusoo, Anne Saluraid, Inna Välja
Kujundaja-küljendaja: Taimi Pärna
Kirjasaatjad: Imbi Herm (Rakvere), Irja Saksing (Kärsa ja Ahja)

Sügis on jälle kätte jõudnud ja koos sellega on saabunud ka aeg kristlikul kirikul tähistada lõikustänupüha. Mäletan, kuidas lapsepõlves oli lõikustänupühal huvitav tulla kirikusse ja leida eest eriliselt kaunistatud kirikusaal: suured kõrvitsad, korraliku kämbla suurused kartulid, kapsapead, tomatid, porgandid ja hulganiisti muid aiasaadusi. Paljud inimesed olid toonud parimad viljad, mis neil aias kasvanud olid. Loomulikult on selle kirikupüha eesmärk tuua Jumalale tänu kokku kogutud saagi eest ja väljendada oma tänulikkust Loojale Tema hoolitsuse eest.

Aga lõikustänupüha tuleb meile meelde ka lihtsaid tõdesid, mida Piibel meile õpetab: „...mida inimene iganes külvab, seda ta ka lõikab“ (Gl 6:7b). „Kes kasinasti külvab, see ka lõikab kasinasti, ja kes rohkesti külvab, see ka lõikab rohkesti“ (2Kr 9:6).

Huvitav on see, et kui sügisel põllumehe tööhooaeg hakkab lõpule jõudma, siis paljudel meist sügisel algab hoopis uus külviperiood. Suvepuhkused on läbi ja tuleb uuesti tööle asuda. Koolivaheaeg on lõppenud ja algab ränk töö, et kevadel hea lõikus korralike lõpuhinnete näol kätte saada. Ka koguduse elus algab sügisel uus tööhooaeg: alustavad pühapäevakoolid ja noorteteenistused, mis vahepeal suvepuhkusel olid. Aktiviseeruvad kodugrupid ja alustatakse alfa- või leerikursustega. Algab jälle aktiivsem ajajärk koguduse elus.

Soovin, et me kõik alati külvaksime head seemet enda ümber, nii isiklikus elus kui ka uuel tööhooajal koguduse keskel. Külvakem Jumala armastust ja hoolivust enda ümber, külvakem Jumala sõna ja häid tegusid. Andku Jumal meile selleks jõudu ja püsivust. Küll see lõikusaeg ka kätte jõuab. „Ärgem tüdigem head tehes, küll me omal ajal ka lõikame...“ (Gl 6:9a).

Õnnistussoovidega,
ROBERT TŠERENKOV,
superintendent

Intervjuud Robert Tšerenkoviga loe leheküljelt 14.

HOIA SILM PEAL!

Eesti Metodisti Kiriku ajakiri KODUTEEL

Facebookis aadressil

<http://www.facebook.com/emk.koduteel>

Veebikodus aadressil

<http://www.metodistikirik.ee/koduteel>

Issuu keskkonnas neljavärvilise pdf-ina aadressil

<http://issuu.com/koduteel>

Alandlikkusest

LUUKA 14:1, 7-11

Vaatleme lugu, mis leiab aset jälle kord hingamispäeval. Variseride ülem on Jeesuse enda juurde külla kutsunud. Tekst ütleb, et küllakutsujad varitsesid Teda. Kreeka keeles – *paratéreo* – jälgisid Teda põhjalikult, üksikasjalikult ja suure isikliku huviga.

Seda silmas pidades on huvitav tõdeda, et Jeesus ei keeldu küllakutsest. Isegi kui Tema suhtes ei käituta lõpuni ausalt, kui kutsujail on varjatud motiivid – püüdnud Jeesus vahele võtta, soov saada kinnitust oma kahtlustele –, siis sellele vaatamata tuleb Jeesus tuleb nende juurde. Siin peegeldub Jumala loomus. Jumal ei tegele ainult õigetega. Jumal ei väldi neid, kes Temas kahtlevad. Ta ei pelga neid, kes otsivad iga võimalust Talle etteheiteid teha.

Jeesus on kutsunud söömaajale. Vaatepilt, kuidas külalised valivad endale kohti lauas, pakub Jeesusele võimaluse anda õppetunni alandlikkusest.

Söömaagadel oli põhiline mööbliese kolmele inimesele mõeldud lamamisase – *triklinos*. Neid paigutati vajalik hulk ümber madala laua, U-kujuliselt. Külalised lebasid sellel külili, toetudes vasakule küünarnukile. Kõrgeim aukoht oli keskel, n-ö „U“ põhjas. Järgmine aukoht paiknes tähtsaimast isikust vasakul, st tema selja taga ja kolmas temast paremal (rinna pool ehk n-ö süles).

Ülejäänud külalised jaotati vääriskuse järjekorras esmalt vasakule lamamisasemele, seejärel paremalt esimesele jne.

Sel konkreetsel söömaajal võistlevad külalised väarikamate kohtade pärast ning Jeesus kommenteerib nende tegevust. Jeesus jutustab loo – tähendamissõna pulma kutsumisest. Ta osutab ohule, mis peitub aukohale trügimises. Kui kellelgi õnnestub hõivata parem koht, riskib ta võimalusega, et mõnel hilisemal saabujal on sellele kohale rohkem õigust kui temal. Kui võõrustaja palub tal siis koha vabastada, võib ta leida, et kõik teised kohad on juba hõivatud ja ainus võimalus on häbiga asuda kõige alamale kohale laua juures. Jeesus annab õppetunni alandlikkusest. Ta õpetab, et tõeliselt alandlik inimene lõpetab just seal, kus ta peabki olema ja saab just temale kohase austuse osaliseks.

Alandlikkus on olnud alati üks omadusi, mis iseloomustab suuri inimesi, kellest me tõeliselt lugu peame. Inglise kirjaniku Thomas Hardy kohta räägitakse, et isegi sel ajal, kui ta oli juba äärmiselt kuu-

lus, nii et iga väljaanne oleks olnud valmis tema teose trükkimise õiguse eest kõva raha välja käima, siis oma käsikirju posti teel kirjastusele saates lisas ta sellele alati ümbriku koos margi ning oma aadressiga, et juhuks, kui käsikiri ei peaks sobima, saaks selle talle tagasi saata. Isegi suurepärase kirjanikuna oli ta küllalt alandlik, et mõelda, et tema kirjutist võidakse mitte vastu võtta.

Mis on alandlikkus? Kuidas sina seda defineeriksid?

Ilmselt on see üks mõiste, mida on meie kultuuriruumis sageli valesti mõistetud ning see vales-timõistmine on selle vooruse paljudele omakorda vastumeelseks ja millekski negatiivseks muutnud. Toon ühe näite. Sisestasin Google otsingumootoris sõna „alandlikkus“. Tulemuste hulgas leidsin mõttevahetuse Delfi foorumis: „Alandlikkus... kas voorus või patt?“ „Mind ajab kohe närvi, kui inimene, kellega suhtlen, käitub alandlikult. Lollusest saan ma aru: arutame asja, leiame lahenduse. Aga alandlikkus – mis sellisega asja arutada, kõigega on nõus... Miks inimene käitub alandlikult?“

„Asi oli nii, et läksime vaidlema ja kui ma „julgesin“ avaldada oma arvamust, siis oli vastus jälle – oh mis mina nüüd tean või olen. Siis mõtlesin küll, et saada või @!#\$ kui nõus ei ole, aga ära ole selline.“

„Mina tõmbaksin võrdusmärke alandlikkuse ja salakavaluse

vahele. Kunagi ei tea, millest mõtleb, sest omi mõtteid ei avalda, aga teiste mõtteid kuulab huviga.”

Anglikaani kiriku vaimulik ja religiooniajaloolane John Dickins pakub omapoolse definitsiooni alandlikkusele. Ta alustab sellest, mida alandlikkus ei ole. Alandlikkus ei ole alandus, kuigi mõlemad sõnad tulenevad samast tüvest – ka ladina keeles (*humilitas*). Teiseks – alandlikkus ei ole madal enesehinnang ega oma andide ja saavutuste varjamine.

Alandlikkust võiks defineerida kui üllast valikut loobuda oma staatusest ja kasutada oma mõju pigem teiste kui enda heaks. Lühidalt – kasutada oma võimu teiste teenimiseks.

Dickins nimetab alandlikkust kauniks, öeldes, et meile meeldivad enam suured inimesed (oma positsioonilt ja staatusest), kes on alandlikud, kui suured inimesed, kes teavad, et nad on suured ja tahavad, et ka kõik teised seda teaksid.

Alandlikkust pole mitte alati ilusaks või kauniks peetud. Antiikses Kreekas ja Roomas tähendas alandlikkus orjust. See oli negatiivne sõna ja seda seostati lüüasaamisega. Alandlikkus endast kõrgema suhtes oli siiski soovitatav, sest temast sõltus ju sinu elu ja heaolu. Kuid alandlikkus sinuga võrdse ja või madalama suhtes oli rumalus ja moraalselt kahtlane. Üks kiidetud voorus antiikses Kreekas oli *filotomia* – au ja staatuse armastamine.

Kust pärineb siis see mõtteviisi muutus lääne kultuuris, et me tänapäeval väärtustame alandlikkust ja laidame au taotlemist? John Dickins koos oma uurimisgrupiga hakkas seda teemat uurima. (Tegu oli uurimisgrupiga sekulaarses ülikoolis.) Nad jõudsid järeldusele, et alandlikkuse revolutsioon leidis aset 1. saj keskpaigas ühe Naatsareti õpetaja tõttu, kes õpetas: kes iganes teie seast tahab olla suur, olgu teiste teenija (Mt 10:42). Kuid see ei olnud niivõrd Jeesuse õpetus, mis selle revolutsiooni

tõi (ka Vana Testament räägib ju alandlikkusest). Selle tõi Jeesuse ristisurm – see pööras peapeale selle, kuidas mõeldi alandlikkusest ja suurusest.

Ristilöömine oli antiikmaailmas rängim karistus ja madalaim tase, kuhu langeda. See oli küsimuseks esimeste kristlaste jaoks: kuidas kokku viia need kaks äärmust – Messias, kuningate Kuningas, Jumala Poeg – ja alandav ristisurm. Tuli ümber defineerida mõiste „suur”. Kui see, kes oli suur, ohverdas oma elu teadlikult ristil, süütu süüdlaste eest, siis suurus peab sisaldama tahet ohverdada. Kasutada oma võimu teiste heaks. Ja esimene tekst, kus see selgelt väljendub, on kirjas Pauluse kirjas Filiplastele 2:2-8: ...*siis tehke mu rõõm täielikuks sellega, et te mõtlete ühtmoodi, et teil on sama armastus, et olete üksmeelsed ja ühtviisi mõtlejad ega tee midagi kiusu ega auahnuse pärast, vaid peate alandlikkuses üksteist ülemaks kui iseennast, nii et ükski ei pea silmas mitte ainult oma, vaid ka teiste kasu. Mõtelge iseenestes sedasama, mida Kristuses Jeesuses: kes, olles Jumala kuju, ei arvanud osaks olla Jumalaga võrdne, vaid loobus iseenese olust, võttes orja kuju, saades inimese sarnaseks; ja ta leiti välimuselt inimesena. Ta alandas iseennast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristisurmani.*

Kõik see on meie tänase loo tegelaste jaoks vaid hoomamatu tulevik, millest neil aimdustki pole. Ometigi laotab Jeesus oma võõrustajate ja nende külaliste ette Jumala riigi sügava tõe – „*Sest igaüht, kes ennast ise ülendab, alandatakse, ja kes ennast ise alandab, seda ülendatakse.*” Igaüks, kes oma staatust ja võimu kasutab enese austamiseks, saab alanduse osaliseks; igaüks, kes talle usaldatud positsiooni kasutab teiste esile tõstmiseks ning nende teenimiseks, on veelgi suuremat austust väärt.

Pastor JOEL AULIS,
Tallinna kogudus

EESTI METODISTI KIRIKU AASTAKONVERENTS Määramised 2018-2019

Superintendent: Robert Tšerenkov

1. Aseri: Dmitri Semjonov
2. Haapsalu: Urmas Rahuvarm, Rauno Ojassoo
3. Jõhvi: Artur Pöld
4. Keila: Mihhail Batšinski
5. Kohtla-Järve: Sergei Sutshkov
6. Kunda: määramisel
7. Kuressaare: Rando Metsamaa
8. Kärsa: Rein Laaneser
9. Narva: Erkki Sepp
10. Paide: Eivin Toodo, Kristina Lepik
11. Paldiski: Boris Zujev
12. Pärnu: Tõnu Kuusemaa, Ardi Leerima
13. Rakvere: Taavi Hollman

14. Reeküla: määramisel
15. Ruusmäe: Enno Sarik
16. Räpina: Ele Paju
17. Sakussaare: Hans Lahi
18. Sillamäe: Vladimir Beregovoi
19. Tallinn (eesti): Joel Aulis
Tallinn (vene): Aleksandr Fjodorov
20. Tallinna Uue Alguse: Stanislav Ossipov
21. Tapa: Joel Rang
22. Tartu: Priit Gregorios Tamm
23. Viitka: määramisel
24. Võru: Kaupo Kant

Ühinenud Metodisti Kiriku
Globaalteenistus (GBGM):
misjonisekretär Üllas Tankler
Eesti Kaitseliit: vanemkaplan
Raivo Nikiforov
Eesti Kaitseväge: kaplan
Jana Laaneser

Tartu Vangla: vanemkaplan
Olavi Ilumets
Kaitseliidu Pärnumaa malev:
kaplan Johannes Kakko
Kaitseliidu Tartu malev:
kaplan Priit Gregorios Tamm
Misjonipastor Leedu Aastakonverents: Andrus Kask
Tallinna Uue Alguse koguduse
rehabilitatsioonikeskused:
Jarl Shapovalov
EMK Teoloogiline Seminar:
Taavi Hollman;
diakon Mark Nelson
EELK Diakooniahaigla:
diakon Sirly Lahi

Vaba aasta Andrei Spiridenko

Tallinnas, pühapäeval, 17. juunil,
2018. aastal
Piiskop Christian Alsted

Aastakonverentsi kajad

EMK 2018 aastakonverents kogunes Tallinna metodisti kirikus 15.-17. juunil 2018. Piiskop Christian Alsted alustas konverentsi pühakirja looga jüngritest, kellele Jeesus ennast ilmutas vee peal kõndides.

Hoolimata hirmust tundmatuse ees, vastas Peetrus julgelt: „Jeesus, kui see oled Sina, siis ütle, et ma tuleksin välja Sinu juurde!“. Loodan, et see on selle aastakonverentsi palve, et meil oleks julgus järgida Jeesust ning kindel teadmine, et Jeesus ei ole meie selja taga paadis, vaid Ta on ise juba lainetel. Ta on seal, kus on keeruline ja raske, kus on vaja julgust ja usku. Tema kutse on tulla koos Temaga sinna. Kui me seda teeme, siis avastame, et Ta on meiega ja meie Temaga. Astume välja lainetele, sest Jeesus ei ole mitte paadis, vaid lainetel. Meie ees on otsuseid ja lahendusi, mis nõuavad julgust. Kui lahkume siit konverentsilt koju, on meil julgus astuda vastu väljakutsetele, mis me ees

seisavad. Aastakonverentsiga lõpetas senise superintendendi Taavi Hollmani 13 aasta pikkune teenimisperiood ja konverents kinnitas uueks superintendendiks senise Tallinna koguduse pastori Robert Tšerenkovi.

Taavi lõpetas oma vaimuliku tegevuse aruande Apostlite tegude raamatu 20:32 salmile toetudes: „Ma annan teid jäägitult ja kindlalt Jumala, piiskopi ja uue superintendendi hooleks, kellel on vägi teid üles ehitada. Las teostuda Jumala

plaan väikese Eesti Metodisti Kiriku elus! Kui olen kellegi vastu eksinud või midagi tegemata jätnud, andke andeks. Südamest aitäh kõigile kaastöölistele, kes on ustavalt teinud oma tööd jumalariigis. Üle kõige olgu aga tänatud Jumal, kelle arm meie vastu on olnud rikkalik!“

Juunikuine aastakonverents läks ajalukku selle poolest, et esmakordselt olid töötoimkondade ja struktuuriüksuste aruanded esitatud teistmoodi. Töötoimkondade struktuurid jaotati erinevatesse ruumidesse, millest delegaadid said valida kolm erinevat toimkonda, mis neid huvitasid ning neil oli aega 3x15 minutit, et eri ruumides erinevaid struktuuriüksuste esindajad kuulata ja neile küsimusi esitada.

Reedene päev lõppes EMK Teoloogilise Seminari lõpuaktusega, kus muuhulgas tänati ka Meeli Tanklerit tema 9-aastase teenistuse eest rektorina ning tervitati Külli Tõnistet uue rektorina.

Piiskop andis ülevaate ka ÜMK töögrupi Way Forward-i tööst, tutvustades kolme erinevat ettepanekut kiriku tuleviku osas: a) Ühe Kiriku plaan; b) Ühendkonverentside plaan/vihmavarju ehk katuse mudel ja

Superintendendi ametit üle andmas - pildil Merle ja Taavi Hollman, piiskop Alstedt, Robert ja Amy Tšerenkov.

Paavst Franciscus väisas Eestimaad

c) traditsiooniline plaan, mille järgi Kirik jääb sinna, kus ta hetkel on. Aastakonverents otsustas läbi viia ka hääletuse ning saata ÜMK-le sõnum traditsionaalse plaani toetamise kohta.

Muudest otsustest niipalju, et superintendendi üldise teenimisaja pikkuse määr otsustati jätta 6 + 4 aastale ning Kõrkvere palvela kinnistu otsustati müüki panna.

Uutest ideedest niipalju, et avalikustati EMK ilmikjutlustajate nimekiri, kust võib valida kohalikke jutlustajaid, kes on valmis välja minema naaberkogudustesse aeg-ajalt kaasa teenima. Kohalik kogudus, kes kutsus jutlustaja teenima, vastutab tema transpordi ja toitlustuse eest.

Kiriku parimatest praktikatest tutvustati Narva koguduse noortetööd, Võru koguduse toidupanka, Jõhvi koguduse tugijätkutööd, Sakussaare koguduse filmiõhtuid, Sillamäe koguduse pühade tähistamist, Pärnu koguduse misjoniminuteid ja noorte kodugruppi. Hääletuse tulemusel valiti välja ka parim koos 100 € preemiaga, milleks osutus Sakussaare koguduse filmiõhtute praktika.

Konverentsil valiti ka uued palvepartnerkogudused:

Aseri ja Pärnu; Ruusmäe ja Sillamäe; Paldiski ja Kunda; Viitka ja Rakvere; Kärsa ja Jõhvi; Kohtla-Järve ja Helsingi; Kuressaare ja Tartu; Tapa ja Haapsalu; Uue Alguse ja Sakussaare; Reeküla ja Tallinn eesti; Räpina ja Võru; Narva ja Tallinn vene; Keila ja Paide.

EMK 2019 aastakonverents otsustati üheskoos pidada Pärnu Agape kirikus 14.-16. juunil 2019.

Senise kirikujuhi Taavi Hollmani teenimistöe jätkub alates augustikuust EMK Teoloogilises Seminaris rektori assistendina (osalise ajaga) ning uuest aastast lisandub pastori vastutus EMK Rakvere koguduses.

TAAVI HOLLMAN

Foto: Raigo Pajula

„Armastus ei ole surnud. Ta kutsub meid ja läkitab meid välja. Palugem apostellikku tugevust, et viia evangeelium inimesteni ja mitte teha oma kristlikust elust mälestuste muuseumi.” (Paavst Franciscus kohtumisel Eestimaal noortega Kaarli kirikus 25. sept 2018 AD.)

„Olla mäluga maa, tähendab mäletada, et see, mille olete tänapäeval saavutanud, on saavutatud tänu eelkäijate pingutustele,

raskele tööle, vaimsusele ja usule. Tänu like mälestuste hoidmine võimaldab tunda tänastes saavutustes ära ajaloo viljad, mille on loonud kõik need mehed ja naised, kes nägid vaeva selle nimel, et vabadus oleks võimalik. See omakorda kutsus teid üles neid austama, valgustades sellega uued rajad tulevastele põlvetele.” (Paavst Franciscus kohtumisel Eestimaal poliitikute ja kultuuritegelastega Kadrioru Roosiaias 25. sept 2018 AD.)

„Teie olete oma ajalooga näidanud, et tunnete uhkust, olles eestlased. Te lausa laulate sellest sõnadega „eestlane olen ja eestlaseks jään“ ning et „see on uhke ja häa“. Kui ilus on seda ühe rahva suust kuulda! Kui ilus on olla vaba ja iseseisev!” (Paavst Franciscus pühal missal Vabaduse platsil 25. sept 2018 AD.)

Need kolm tsitaati paavstilt jäid minu mällu eriliselt kõlama. Sellega võiks võtta kokku sõnumi, mille katoliku kiriku pea jättis Eestimaale.

Paavst Franciscuse visiit Tallinna kujunes küll lühikeseks, aga see-eest väga intensiivseks. Visiidi jooksul kohtus ta vabariigi presidendi ja valitsusega, tsiviilühiskonna eliidi ja diplomaatilise korpusega Kadriorus presidendi lossi Roosiaias. Sealt edasi liiguti EELK Kaarli kirikusse, kohtumisele umbes 2000 noorega. Kaarli kirikus tervitasid teda ka Eesti Kirikute Nõukogu esindajad, nende hulgas ka ÜMK Põhjala ja Baltikumi piiskop Christian Alsted. Paavst lõunatas birgitiinide kloostris Piritall. Kloostri aeda istutas ta ka puu, jäädvustamaks seda tähtsat külastust. Piritallt sõitis Franciscus edasi Peeter-Pauli katedraali, kus kohtus Ema Teresa õdedega ja nende eluraskustesse sattunud hoolealustega. Kella poole viieks saabus paavst missale Vabaduse platsile, kus teda ootas umbes 12 000 inimest. Enne lennukile asumist kohtus paavst neljasil-mavestluses ka peaminister Jüri Ratasega.

Kindlasti oli Rooma piiskopi visiit märgilise tähtsusega, seda enam, et ta külastas Euroopa Liidu kõige usuleigemat riiki.

ANDRES KAPP, Tallinna kogudus

Foto: Tarmo Lilleoja

EMK Teoloogiline Seminar sai uue rektori

Konkursi tulemusena kinnitas EMK Kirikuvalitsus seminari eestseisuse ettepanekul uueks rektoriks dr Külli Tõniste. Uus rektor asus ametisse 1. augustist 2018. Senine rektor dr Meeli Tankler lõpetas pärast 9 aastat rektorina töö sellel ametikohal ja jätkab seminari õppejõuna. Dr Külli Tõniste on seminari vilistlane, kes pärast lõpetamist jätkas oma õpinguid USA-s, esmalt Asbury Teoloogilises Seminaris. Doktorikraadi Piibli teoloogias sai ta aastal 2010 Londoni Teoloogiakoolist Bruneli Ülikooli juures. Külli Tõniste on töötanud õppejõuna Houghtoni kolledžis ja North-easterni Teoloogilises Seminaris USA-s. Sügisest 2015 on Külli Tõniste ja tema abikaasa Douglas Childress Eestis ÜMK Globaalteenistuse misjonäridena, töötamas EMK Teoloogilises Seminaris õppejõududena ja aitamasa kõigiti kaasa seminari arengule.

EMK TS

Foto: EMK TS

15. juunil toimus EMK Teoloogilise Seminari XX lennu lõpuaktus

Pidulikult aktusel said rakendusliku kõrghariduse diplomi Misjoni ja teoloogia õppekaval 13 tudengit erinevatest riikidest ja kogudustest. Kaks *cum laude* diplomiga lõpetajat pälvisid eripreemiad. Lõpetajad 2018: Oleksii Bulat, Zhanna Bulat, Kaire Lotamõis, Olavi Laur, Meelis Maikal, Iya Markovich, Maiu Medri, Markko Põld, Izrail Kirillov, Triin Tarendi, Eivin Toodo, Veikko Vösu, Alur Õunpuu.

EMK TS

Infotund Tallinna koguduses

9. septembril toimus Tallinna koguduses infotund. Pastor Joel Aulise ettepanekul soovitakse muuta infotund regulaarseks, täpsemalt kord kvartalis toimuvaks. Infotunnil tehti tagasisaade suvesündmustele, räägiti pastor Toomas Pajusoo emerituuri suundumisest, noortetööst, kirikukohviku regulaarsest toimimisest, vanemate koguduseliikmete (75+) osadusõhtutest, kiriku küttesüsteemi kavandatavast ümberehitusest. Anti ülevaade ka koguduse rahalisest olukorrast. Sõna võtsid pastor Joel Aulis, emeriitpastor Toomas Pajusoo, juhatuse esimees Urmas Sassian, Matti Hollman ja Vilja Ventsel.

Tekst ja pildid:
ANDRES KAPP, koguduse liige

Lõuna-Eesti koguduste piibliõppe päev

Luhamaa äärelinnas toimus 8. septembril piibliõppe päev. 26 inimest 5-st kogudusest, 5 tundi Piibliga. Teema oli 2. Kuningate 3 – „Sinu ja Jumala vahelise suhte standardid“. Õpetasid Livia ja Mark Nelson.

Aitäh Viitka, Röpina, Ruusmäe ja Võru sõpradele, kes võtsid meid Tallinnast vastu! Jätkame järgmisel korral – 3. novembril!

MARK NELSON

Fotod: Mark Nelsoni kogu

EESTI KIRIKUTE NÕUKOGU tegi ettepanekud erakondadele

Eesti Kirikute Nõukogu, mille kümme liikmeskirikut ühendavad kokku enam kui 400 tuhat Eesti elanikku, rõhutab, et peab äärmiselt oluliseks, et Eesti riigi tuleviku kujundamises arvestataks ka nende seisukohtadega, mida esindavad Eesti kirikud ja kristlaskond. Kirikute Nõukogu saatis Eesti erakondadele omapoolsed ettepanekud, mida need võiksid tulevaste valimiste saabudes oma valimisprogrammides kajastada. Toome siinkohas meie lugejatele lühidalt ära põhipunktid.

1. Seadusloomes tuleks läbivalt silmas pidada seda, et oleksid tagatud südametunnistuse, usu- ja veendumuste vabadus ning selle rakendamine, tasakaalustatult kõigi teiste põhiseadusest tulenevate õiguste ja vabadustega.

2. Riik peab väärtustama tugevat abielu ja perekonda kui ühiskonna alust.

3. Usundiõpetuse õppimise võimalus peaks olema üldhariduskoolides kättesaadavam.

4. Riik peaks senisest enam väärtustama ka kirikute ja koguduste panust kohalikkusse ellu.

5. Seadusloomes tuleks arvestada usuliste ühenduste

erinevusega teistest juriidilistest isikutest.

6. Pühakodade säilitamine vajab eraldi programmi ja suuremat riigieelarvelist toetamist.

7. Protsendireegli kehtestamine või tulumaksumäära vähendamine.

8. Haigla- ja hoolekande-kaplanaadi rajamine, koolikaplanaat ja meremeeste vaimulik teenimine.

■ Kirikute ja koguduste seadusest tulenevalt on igal haiglas või hoolekandetasutuses viibijal õigus oma usuliste vajaduste rahuldamiseks.

■ Mitmed koolid on pidanud võimalikuks ja vajalikuks, et koolis tegutseks koolikaplan.

■ EKN peab oluliseks lahenduste leidmist meremeeste vaimuliku teenimise korraldamiseks, vastavalt rahvusvahelistele kokkulepetele ja merendustavale.

9. Käibemaksu tagastamine muinsuskaitse all olevate hoonete (sh pühakodade) ning vallasesemete restaureerimiseks tehtud kuludelt. See maksusoodustus motiveeriks omanikke oma muinsuskaitsele vara eest paremini hoolt kandma ja võimaldaks võtta kasutusele selleks otstarbeks oluliselt enam vahendeid.

*Terviklikku pöördumist erakondade poole
loe www.ekn.ee/uudised*

Hageri vennastekoguduse palvemaja 200. aastapäev

15. septembril peeti suure pidulikkusega Hageri vennastekoguduse palvemaja 200. aastapäeva konverentsi. Ruumikasse vanasse palvelasse kogunes rohkem kui sadakond inimest konverentsile „Vennastekogudus – kellele ja miks?” Ka Tallinna metodisti kogudusest oli kohal kümmekond inimest koos allakirjutanuga. Ettekandeid oli mitu, neid modereeris EELK UI professor, kirikuloolane Priit Rohtmets. Tartu Ülikooli dotsent, ajaloolane Andres Andresen pidas loengu „Vennastekoguduse tähendusest Eesti ajaloos”. Edasi astus üles vennastekoguduse peavanem, EELK Mustvee koguduse õpetaja Eenok Haamer sõnumiga „Vennasteliikumise sobitumine maarahva meelde”.

Seejärel esines vennastekoguduse piiskop Friedrich Waas pikema sõnavõtuga „Vennastekogudus Saksa-

Foto: Andres Kapp

maal”. Lavastaja ja näitleja Anne Tärnpu avaldas oma mõtteid vennastekogudusest Hiiumaa kontekstis, kus toetus oma lapsepõlve-mälestustele. Eesti Teaduste Akadeemia president Tarmo Soomere rääkis „Usalduse väärtusest kaasaegses ühiskonnas”.

Peale väikest kohvipausi toimus paneeldiskussioon, seegi kord modereeris Priit Rohtmets. Osalesid Andres Andresen, Anne Tärnpu, Eenok Haamer, Tarmo Soomere, samuti EELK piiskop Joel Luhamets ning EELK Jüri koguduse õpetaja Tanel Ots.

Pärast konverentsi lõppemist pakuti kõigile osalejatele maitsvat suppi, kohvi ja kringlit. Päev lõppes palvetunniga, kus musitseeris EELK Hageri koguduse pasunakoor. Oli igati õnnistatud koosviibimine.

Pühapäeval, 16. septembril toimus kell 10 piiblitund palvemajas, kell 12 jumalateenistus Hageri kirikus. Seejärel lõunasöök palvemaja söögisaalis, pasunakoori kontsert palvemaja õuel. Päeva lõpetas palvemaja 200. aastapäeva pidulik koosolek palvemaja suures saalis koos rohke muusika ja mitmete tervitustega.

ANDRES KAPP,
Tallinna kogudus

Foto: Tarmo Lilleoja

Võimas ja pühalik!

23. augustil, üleeuroopalisel totalitaarsete režiimide mälestuspäeval, avati Maarjamäel Eesti kommunismiohvrите memoriaal. Mina ei saanud küll avamisel viibida, kuid külastasin memoriaali päev hiljem. Ma usun, et see paik ei jää mälestuspäevadel rahvatühjaks, vaid leiab meie rahva südames kindla koha. Ka nüüd liikus seal hulgaliselt inimesi, asetati lilli ning küünlaid mitmele poole nimetahvlite alla. Samuti oli järjekord elektroonilise otsingutahvli ees, millel inimesed klikkisid, otsides hukkunud lähedaste ja sugulaste nimesid 22 000 nime hulgast. Liikuisid ka mitmed saksa turismigrupid. Nende näod peegeldasid pühalikku imestust, et seesuguse memoriaali loomine on Euroopa Liidus võimalik... Kuulasin soomlaste giidi, kes tõlkis suurele soomlaste grupile infotahvritel kirjutatud. Ekskursioonibussid aina tulid ja läksid. Nägin ka mitmeid venekeelseid inimesi, samuti Venemaa inimesi (parkimisplatsil oli Venemaa numbrimärkidega auto-

Fotod: Andres Kapp ja Inna Väija

sid), kes süvenenult lugesid venekeelseid infotahvleid. Nende näod väljendasid pigem siirast hämmastust kui põlgust. Kas tõesti juhtus see kõik Nõukogude Liidus? Saksa sõdurite kalmistule, ristide alla oli samuti küünlaid toodud. Minu meelest sobivad kompleksiga kokku ka taamal olevad Eesti Las-kurkorpuse mälestuskivid. Ei ole ka liigne, et sissekäigu juures oli informeeriv tahvel, millel paluti inimestel väärikalt käituda, koertega

mitte liikuda, prahti mitte maha visata, mitte suitsetada... Üks tilk tõrva sattus sellel külaskäigul ka meepotti. Läbi õunapuuai tuhis järsku renditud jalgratastel inglise keelt kõnelev grupp, kes naersid ja hõiklesid valjuhäälselt omavahel. Sõitsid üle tärnanud muru praktiliselt pargade ette. Häbi oli neid eemalt vaadata. Kurb. Aga memoriaal on imposantne.

ANDRES KAPP,
Tallinna kogudus

KOMMUNISMIOHVRITE MEMORIAAL MAARJAMÄEL ON PÜHENDATUD KÕIGILE NÕUKOGUDE LIIDU TERRORI ALL KAHNATANUD EESTI INIMESTELE. KOMMUNISTLIK TERRORIREŽIIM KEHTESTATI EESTI OKUPEERIMISEGA 17. JUUNIL 1940 JA SEE LÕPPES EESTI ISESEISVUSE TAASTAMISEGA 20. AUGUSTIL 1991. EESTI KAOTAS OKUPATSIOONIVÕIMU TERRORI TAGAJÄRJEL IGA VIENDA OMA VEIDI ÜLE MILJONIST ELANIKUST, KELLEST ROHKEM KUI 75 000 MÕRVATI, VANGISTATI VÕI KUUGITATI. MEMORIAALI NIMETAHVLITEL ON ENAM KUI 22 000 INIMESE NIMED, KES KUNAGI KOJU TAGASI EI PÕRDUNUD. NAD MÕRVATI VÕI SURID EBAINIILIKE ELUTINGIMUSTE TÕTTU VANGISTUSES VÕI SUNDASUMISEL. KÜMNETE TUHANDETE EESTI INIMESTE MÕRVAMINE, VANGISTAMINE VÕI KUUGITAMINE 1940. JA 1950. AASTATEL ON AEGUMATUD INIMSUSVASTASED KURITEOD, GENOTSIID JA SÕJAKURITEOD. 16. JUUNIL 2002 KUULUTAS RIIGIKOGU NÕUKOGUDE LIIDU KOMMUNISTLIKU REŽIIMI JA SEDA VAGIVALDUSELT TEOSTANUD ORGANID NING NENDE TEGEVUSE KURITEGELIKES. MEMORIAALI RAJASID EESTI RAHVAS JA RIIK 2018. AASTAL EESTI KOMMUNISMIOHVRITE MÄLESTUSEKS. ME EI UNUSTA TEID!

Kõrgem Usuteaduslik Seminar kolib Tallinna

Aasta peale taasavamist, 1990. aastal, Tallinnast Tartusse viidud Kõrgem Usuteaduslik Seminar tuleb pealinna tagasi. Nii otsustas 11. septembril EKB Koguduste Liidu vanematekogu. Peale ümberehitustöid alustab seminar tööd Koskla 18 majas, kus asuvad ka liidu kantseleiruumid ning käib koos Allika kogudus. Liidule kuuluva kinnisvara mõistlik ja sünergiline kasutamine oli üks ümberkolimise põhjustest. 1994. aastal Tartusse ehitatud seminarihoonest kasutati õppetegevuseks vaid kolmandikku peale päevaõppest loobumist ja sessioonõppele üleminekut. Väga oluliseks kolimise põhjenduseks leiti olevat ka logistiline argument – Tallinnas ollakse kättesaadavamad potentsiaalsetele õppijatele. Kõrgem Usuteaduslik Seminar on Eesti väikseim riiklikult akrediteeritud kõrgkool, kus on hariduse saanud läbi 29 aasta suur osa EKB Koguduste Liidu pastoreid ja koguduste töötajaid nii EKB Liidust kui ka teistest konfessioonidest. KUS-i täiendkoolitused huvipakkuvatel teemadel on muutunud järjest populaarsemateks.

Allikas: KUS

Kirikuvalitsus õnnitleb!

14. sept, Peeter Piirisild 91
29. sept, Heino Seppel 70
3. okt, Priit Tamm 50

Õnnitleme!

Rõõm on teatada, et Kaitseliidu vanemkaplan, major Raivo Nikiforovi ja tema abikaasa Liiale sündis 28. augusti hommikul poeg Aron!

Tallinna kogudus õnnitleb:

4. juuli Helvi Kruusmann 75
5. juuli Heiti Aulis 85
22. juuli Maare Kuum 85
27. sept Juhan Lilleorg 80
30. sept Helga Loide 100

Torino surilina uuringutest kahe artikli põhjal

Loodusteaduse doktor Emanuela Marinelli (keda peetakse üheks suuremaks Torino surilina eksperdiks maailmas) väidab, et hiljutistes kahe teadlase sooritatud katsetes pole midagi teaduslikku.

Eesti Rahvusringhäälingu uudistes ilmus 19. juulil 2018. artikkel „Uute testide kohaselt on Torino surilina võltsing”. Kogu artiklit on võimalik lugeda ERRi veebilehelt: www.err.ee/847705/uute-testide-kohaselt-on-torino-surilina-voltsing. Artiklis väidetakse muuhulgas: „... Torino surilina vereplekkide uus kõrgtehnoloogiline analüüs näitab, et tõenäoliselt on tegemist kesk-aegse võltsinguga. Paljud kristlased usuvad, et Jeesuse surnukeha kaeti just Torino surilina tuntud riidega. Teadlased kasutasid uurimises vabatahtlikku ja mannekeeni ning keerulisi tehnikaid nagu vereplekkide mustri analüüsi (BPA). Uurimise tulemused avaldati ajakirjas Journal of Forensic Sciences, vahendas Reuters...”

Ülaltoodud artikkel sundis mind vabalt refereerima ajakirjas Catholic Herald kirjutatud artiklit, kus Jeesuse surilina ehtsust uskov juhtiv teadusekspert lükkab ümber selle uue uuringu, milles väidetakse, et vereplekid surilinal ei ole kooskõlas ristilöödud inimese poolt jäetud verejälgedega. Ajakirja Catholic Herald artikkel, mis on samuti kirjutatud 19. juulil, annab teada (<http://www.catholicherald.co.uk/news/2018/07/19/shroud-of-turin-expert-criticises-new-study-casting-doubt-on-authenticity/>), et 17. juulil antud intervjuus ajakirjale Vatikani Uudised (Shroud of Turin expert criticize new study casting doubt on authenticity. Catholic News Service) ütles Torino surilina rahvusvaheliselt tunnustatud ekspert Emanuela Marinelli, et Itaalia teaduseksperdi Matteo Borrini ja Itaalia keemiku Luigi Garlaschelli eksperimendid ei olnud sugugi teaduslikud.

„Kas selline katse on ikka teaduslik uuring, kui kasutatakse plastist mannekeeni, mida tavaliselt hoitakse riiete kuvamiseks kaupluseakendel, ja käsna, mida on eelnevalt leotatud inimese verd

imiteerivas vedelikus, mis omakorda on kinnitatud puidust kepi otsa, millega presitakse mannekeeni paremat külge, et näha kuidas verejoad mannekeenil voolavad?” küsis Marinelli. „Kui seda peetakse teaduseks, siis mul on tunne, et ma peaksin oma loodusteaduste kraadi ümber tegema või hoopis ära viskama,” ütles ta.

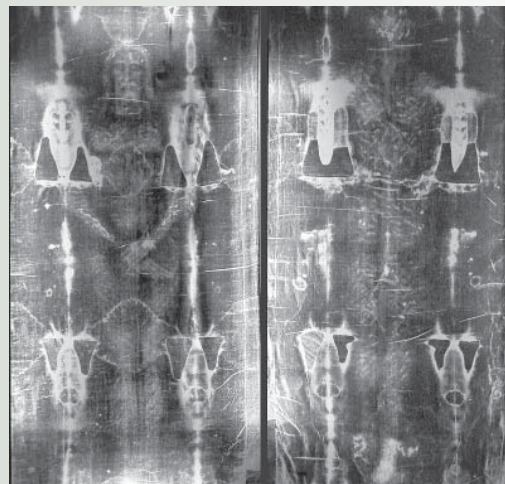
Uuring, mis viidi läbi 2014. aasta 10. juulil ja avaldati kohtumeditiinilises teaduskirjanduses, väitis, et kätel ja küljel olevad verejoad „saavad olla kooskõlas vaid 45-kraadise nurga all olevate relvade löögi jälgedega”, samas kui vereplekid, mis pärinevad rinnakorvi paremalt küljelt (mis olevat väidetavalt pärit Kristuse odaga läbitorkamisest), olevat surilinal täiesti ebareaalsed.

Teatavasti on sellele linasele kangale jäädvustunud täispikkuses röntgenifoto-laadne negatiivis kujutus mehest nii esi- kui tagavaatega, millel on mitmesugused haavade märgid, mis vastavad evangeeliumide kirjeldustele Jeesuse piinamisest, kannatusest ja tema surmast.

Garlaschelli postitas 2015. aastal YouTube'i video läbiviidud nn teaduslikust eksperimendist, kasutades vereplekkide uurimiseks erinevates asendites nii elusast inimest kui ka käsnaaga vajutamisel kasutatud plastikust mannekeeni, et uurida vere voolamise viisi.

Marinelli väidab, et Borrini ja Garlaschelli poolt läbiviidud katsetes puudusid täpsemad andmed varasemate uuringute kohta, milles uuriti hemoperikardi läbi surnud mehi, kellel oli märgata südame veresoonte kokkutõmbumist, mida arvatakse ka Jeesuse surma põhjuseks ristil.

Marinelli ütles Vatikani Uudistele, et need varasemad täpsemad uuringud „andsid Borrini ja Garlaschelli omadest hoopis erinevaid tulemusi.” Kirik ei ole kunagi ametlikult kinnitanud või ümber lükanud surilina ehtsust ja väidab, et selle vanuse ja päritolu kohta tehtud otsused kuuluvad teadusliku uurimise valdkonda.

Teadlased on aastakümnete jooksul uurinud selle riidekanga autentsust ja kõik need uuringud on lõppenud vastuoluliste tulemustega.

1988. aasta süsinikdioksiidi test määras surilina vanuseks 12. sajandi, millest paljud järeldavad, et surilina on keskaegne võltsing. Teadlased aga vaidlustasid hiljem selle määrangu, märkides, et surilina eemaldatud proovitüki uuringu meetodika oli eksitav, sest süsiniku kogumisprotsessis kasutatav proovitükk oli võetud kudumi sellest osast, mis oli keskajal lisatud kanga parandamiseks.

Viidates 2009. a Reutersi intervjuule Garlaschelliga, tunnistas viimane, et uuemate katsete eesmärgiks oli varasemate katsete ehtsuse kahtluse alla seadmine ning nende uuringute rahastajaks oli Itaalia ateistide ja agnostikute ühendus, ütles Marinelli Vatikani uudistele. Ta lisas, et sageli rahastatakse Torino surilina uuringuid ideoloogiliselt kallutatud grupeeringute poolt selgete eesmärkidega.

„On vaieldamatuid tõendeid, et mitmete nende (uuringute tegijate – toim) taga seisavad rühmitused, kes soovivad, et tavainimesed usuksid surilina kui võltsitud ajaloolist artefakti”, ütles Marinelli. „Selle põhjuseks on ilmne pahatahtlik soov naeruvääristada tõelist imet just nende poolt, kes mitte ainult ei soovi näha Kristuse ajaloolisust, vaid tahavad naeruvääristada ka Tema ülestõusmist.”

Analoogset uudistelõiku on võimalik vaadata YouTube'i kanalilt *Rome Reports in English*: https://www.youtube.com/watch?v=lb_7yHAHzzg

ANDRES KAPP,
Tallinna kogudus

Sina kannad Jumala DNA-d

Kui ma ei eksi, siis see aasta oli mul viies kord osaleda suvekonverentsil. Minu jaoks on need neli päeva suvest olnud alati väga erilise tähendusega.

Laagrist ära minnes on väikene aimdus sellest, mis võib tähendada taevas ja kui hea on Jumala rahvaga koguneda, õppida tundma enam meie Jumalat ja ülistada Teda Tema vägevate tegude eest! Juba Aa rand ise oma loodusega (merega!) pakub puhkust ja neli päeva on võimalik olla eemal kõigist muudest tegevustest, kuulata, mida Jumal räägib ja näha, mida Jumal teeb. Seekord nägin ma konverentsi konferansjee pilgu läbi, mida ma täitsin koos Vitali Baranoviga.

Selle aasta suvekonverentsi teema toetus Jh 3:7 salmle „Te peate sündima ült.“ Jagan mõnda mõtet konverentsilt, mis mind puudutasid. Superintendent Robert Tšerenkov alustas esimese kõnelejana ja rääkis, et meie, kristlastena, kanname nüüd Jumala DNA-d, uuesti sündides on meil juba olemas kogu pagas, mis vajab lihtsalt kasvamiseks aega. Taavi Hollman, justkui jätkates seda teemat, mainis oma seminaris, et selle „püha seemne“ eest tuleb võidelda, hoolt kanda. Kogu umbrohi kasvab nangunii, kuid et kõik hea võiks tulla esile, peame püsima Jumala läheduses ja püüdlema edasi, mitte andma alla. Lõpetuseks veel üks mõte Yuri Vellosolt, brasiillaselt, kes rääkis Jumala ligi tulemisest: „Jumal valis mitte olla Jumal ilma meieta.“

Armas lugeja! Ma loodan, et see sõnum on sulle julgustuseks! Jumala DNA on sinusse istutatud, kui sa oled palunud Temal oma elu üle võtta. Ära heida meelt, kui sa ei näe kohe selle täit potentsiaali esile tulemas. Sa kasvad sammhaaval. Hoia Jumala ligi, sest Jumal on sinu poolt, Tema on sinu Jumal!

KRISTINA LEPIK,
Paide koguduse pastor

Mul oli suur rõõm osaleda suvekonverentsil koos ülistusgrupiga. meie jaoks oli väga erinev laulda eesti keeles ja ka teistes keeltes. Oli tore näha vendi ja õdesid erinevatelt maadelt ning pühitseda koos Balti 100-t ning palvetada meie maade pärast. Meie lätlastena palvetame Eesti eest. On imeiline, et teil on kristlik laager nagu Giideon.

KASPARS EZERINS,
Ülistusgrupi juht Lätist

Fotod: Vitali Baranov ja Milan Nemet

„Tööta ikka, naerata ikka!”

Pühapäeval, 7. okt 2018 oli kogu EMK Tallinna kogudus kutsutud tänuõhtule kirikumajja. Põhjust selleks oli küllaga. Nimelt 2018. a aastakonverentsil määras piiskop pastor TOOMAS PAJUSOO emerituuri, vastavalt ÜMK korras kehtestatud vanusetsensusele, milleks on 72 eluaastat.

Võta heaks või pane pahaks?! Sellistel, n-ö kinninaelutatud seadusasetel on teatavasti ka oma nõrgad küljed. Vastab ju tõele, et inimeste elu ja töövoime ka 70+ aastates võivad olla üpris erinevad. Talupojamõistus manitseb olemasolevate ressurssidega säästlikult ümber käima, kui järelkasv kusagilt eriti ei terenda. Sellised mõtted tulid pähe seoses Tooma emerituuri arvamiseega.

Kuid tänu Jumalale, et Toomal jätkub vennalikku meelt ning vaimset potentsiaali ka edaspidi kuningriigi töös, kaasa aitamaks seal, kus seda vajatakse. See peaks olema kõigi meie emerituurlaste hoiak, kuna Issandaga sõlmitud tööleping on eluaegne. See leping sisaldab vaid ühe klausli (piirava tingimuse), ning seda on Jeesus kolmel korral rõhutanud sügavisiklikus dialoogis Peetrusega (Jh 21:15-17).

Toomas – sina ja mina, ja meiesugused võime olla õnnelikud, et leping Kõige Kõrgema Instantsiga kestab ning küll Ta siis igapäevase leiva ja või eest ka hoolt kannab. Olen seda juba aastaid kogenud.

Heidi ja Toomas Pajusoo koos tütre Evelini ja lapselapsega.

Tänuõhtule tagasi mõeldes, polnud seal vähimatki virvendust matusemeeleolust, pigem olime rõõmsad nagu pulmas. Kui kõik need Tooma ja Heidi aadressil öeldud head sõnad kokku panna, saaks välja anda kaas-aegse Tooma evangeeliumi.

Olen paari aasta taguses Koduteel ajakirjas Tooma palveelust, õpingutest ja tööst kirjutanud. Täna meenutused lõpetan tõsilooaga, mis tema põhiloomust üpris hästi valgustab.

Pealkirjaks panen:

„Naeratuse vägi”

On sügav nõuka-aeg. Krooniline puudus kõigest, eriti ehitusmaterjalidest. Sellest hoolimata hakkavad Toomas ja Heidi heas usus maja ehitama. Kui majaga on jõutud peale meeletuid pingutusi sellesse ehitusjärku, milles koht, kuhu isegi keiser jalgsi läheb, vajab unitaasi (maakeeles potti), kiirustab Toomas Kaare tee, mis oli ainus koht, kus ehitusmaterjali müüdi.

Juba seisiski ta, optimistlik naeratus näol, müüjatori palge ees, küsides talle vajalikku asja, kuid ta kuuleb nõuka-ajale kaht tüüpilist vastust: „Ei, seda asja meil küll ei ole.” „Millal tuleb?” tahab Toomas teada. „Ei tea,” on müüjal vastus valmis. Hämmastav küll, aga Tooma näolt ei kao naeratus, kui ta pöördub minekule. Ent enne, kui ta jõuab ukseni, hüüab müüjatar ta tagasi ja teatab, et tal üks pott siiski on, mida ta olevat hoidnud enda tarbeks. Toomas tahab teada, miks müüja ta tagasi kutsus. „Aga te naeratasite nii kenasti,” kõlab vastus.

Arvan, et Toomas on kasutanud naeratuse väge tihedamini kui keskmine eestlane või isegi keskmine kristlane. See ei maksa midagi, aga võib muuta mõndagi.

Armsad Toomas ja Heidi, palju õnnistusi edaspidiseks!

Sinu võitluskaaslased,
OLAV ja URVE

Fotod: Naatan Hollman

Pastorid Reekülas – isad & pojad

Fotod: perekond Seppeli kogu

Heino Seppel.

EMK Reeküla koguduses 17 aastat pastorina teeninud Heino Seppel jäi käesoleva aasta septembrikuu lõpus pensionile. Oma isale Johannesele jääb Heino pastorina teenitud aastate võrdluses küll olulisel määral alla (Johannes oli Reeküla pastoriks 51 aastat), kuid märkimisväärne ajaperiood on see olnud sellegi poolest.

Huvitaval kombel on Reekülas 83 aasta jooksul pastoreteks olnud ainult Seppeli ja Kunstimehe nimelised mehed – isad ja pojad:

Aleksander Kunstimees 1935–1938
Johannes Seppel 1938–1941
Aleksander Kunstimees 1941–1946
Johannes Seppel 1946–1994
Herni Kunstimees 1994–2001
Heino Seppel 2001–2018.

Reeküla koguduses ütleme naljatledes, et eks meie järgmine pastor peaks ajaloo mustrit järgides olema Kunstimehe nimeline.

Heino sündis Saaremaal 29. septembril 1948. aastal lasterikkasse perre. Peres oli kokku 10 last. Ema Ida ja isa Johannes olid tõsiusklikud inimesed.

„Oli periood, kui kirikus käis rahvast väga vähe. Sel perioodil olid Ida ja Johannes sageli vaid kahekesi jumalateenistusel – laulsid ja palvetasid. Tühjast kirikust hoolimata jäid nad ustavaks ja hoidsid vaimutuld põlemas,” rääkis Reeküla kogudusega pikka aega seotud olnud Dea.

Heinost rääkides meenus Deale lugu, kui Heino oli oma usukindlusega olnud talle eeskujuks: Dea oli haigena palunud Heinol tuua talle ravimeid. Heino töigi, pani ravimid haige kõrvale kapile, kuid ütles: „Sul ei ole neid vaja. Sa oled terve.” Dea terveniski ilma ravimeid võtmata.

Olnud küll usklike vanemate laps, elas Heino mingi perioodi oma elust siiski ilma Jumalata. Kirikusse jõudis ta uuesti oma laste kaudu. Mallel ja Heinol on kolm last: poeg Marek elab perega Tallinna lähistel, tütar Helis elab perega Hiiumaal ning noorim tütar Meelika Tallinnas. Heino on vana-isaks kuuele lapselapsele.

Ameti poolest on Heino nagu „Hunt Kriimsilm“ – erialad, kus ta tegutsenud on, varieeruvad metsatööst arvutipoeni ja teede-ehitusest laojuhatajani. Lisaks palgatööle ja kirikus teenimisele on Heino kogukonda panustanud ka vabatahtliku tööga, olles Kaali põhikooli hoolekogu esimees.

Heino elus on alati tähtsal kohal olnud muusika. Koos usukaaslastega teeniti aastaid „Saaremaa vendade” nimelises väikeses meeskoo- ris. Heino isa on kirjutanud mõned kristliku sisuga laulud, mida

Heinole siiani laulda meeldib.

Koguduse karjase ametile eelnes Heinol noortepastori roll Reekülas. Mäletan siiani Heino ja Malle korraldatud noorte väljasõite – kohtusime põnevate inimestega ja kuulasime tunnistusi Jumalast. Last- ja noortetöö on Heino jaoks ka pastoriiks olemise perioodil alati prioriteet olnud. Sellele saab kinnitust, uurides koguduse finantse: kulud laste- ja noortetöö jaoks on ulatunud kuni kolmandikuni eelarvest.

Suur on olnud Malle ja Heino panus koguduse hoone eest hoolitsemisel. Lugematu arv tunde ja teiste silmade jaoks varjatuks jäänud tööd on nad mõlemad koguduse heaks teinud väga palju.

Kuna Reeküla kogudus on väike, on iga liikme mure koguduse ühine mure. Seega püüavad koguduse liikmed üksteisele pakkuda tuge ja praktilist abi. Selles on Malle ja Heino väga ustavad olnud ja meile kõigile head eeskuju näidanud. Koguduse ilmikliikmena olen Heinole südamest tänulik, et ta on andnud ruumi enda kõrval kasvamiseks ja tegutsemiseks.

Jumala abiga on Heino vabaks saanud vähihaigusest.

MARJANA LUIST,
Reeküla kogudus

6 küsimust superintendent Robert Tšerenkovile

• **Milline vaimulik kogemus on sinu elu kõige enam mõjutanud?**

Eks neid kogemusi, mis on mu elu mõjutanud, on olnud mitmeid. Üks nendest oli kindlasti Linnahallis toimunud evangeelne üritus, kus ma teismelisena läksin ette eestpalvele ja palusin oma patud andeks ja otsustasin oma elus järgida Jeesust. Tol õhtul täitis mu südant enneolematu rõõm ja rahu. Ka ristimispäev oli eriline sündmus minu elus. Mäletan väga selgelt ka ühte evangeelset teenistust Paldiski linnas, kus mul oli teismelisena võimalus jutlustada. Tol õhtul kogesin erilist Jumala ligiolu, võidmist ja väge jutlustamises, vaatamata sellele, et olin selles veel väga kogenematu. Selle kogemuse kaudu tuli mulle arusaam, et Jumal võib ka mind kasutada oma töös. Neid toredaid kogemusi on olnud veel, mis on vorminud mind selleks, kes ma täna olen.

• **Kuidas kulges sinu tee metodisti kirikusse?**

Võib öelda, et ma sündisin metodisti kirikusse, kuna minu vanemad olid juba siis aktiivsed EMK Tallinna koguduse liikmed. Seega oli kirik minu eest valitud. Alles hiljem õppisin enda jaoks väärtustama just metodisti kirikut ja olen selle üle väga rõõmus, et olen just selle kiriku liige. Mis mind kõige rohkem rõõmustab, on meie kiriku pärand, nii Wesley 18. sajandi ärkamise näol kui ka meie endi Eesti usuisade eeskuju.

• **Millised on olnud sinu teoloogilised õpingud?**

Oma teoloogilise hariduse sain Ameerika Ühendriikides, Oral Robertsi Ülikoolis, Tulsa linnas, Oklahoma osariigis. Seal õppides sain näha ja kogeda palju huvitavat, sest Tulsa linn on (või vähemalt oli) omamoodi Ameerika kristlik pealinn. Nii et peale hariduse omandamise, avardasid need neli õppeaastat mu maailmavaadet väga märkimisväärselt.

• **Milline Piibli kirjakoht on sulle kõige olulisem?**

Ma arvan, et mul ei olegi ühte kõige olulisemat või lemmikut Piibli kirjakohta. Erine-

vatel aegadel on esile kerkinud erinevad kirjakohtad, mis mind on kõnetanud erilisel viisil ja olnud teatud teeviidakas mingil eluperioodil. Viimasel ajal on mind palju kõnetanud Joosua lugu, Jeesuse mäejutlus ja 1. Korintlastele 13. peatükk.

• **Mida sooviksid lugejatega jagada oma pere kohta?**

Olen õnnelikult abielus Amyga ja meil on kaks toredat poega. Vanem poeg, Christopher, on hakanud tegelema muusikaga, noorem poeg, Michael, ujumisega. Amy on inglise keele õpetaja.

• **Kuidas näed oma rolli EMK superintendendina?**

Oma rolli superintendendina näen eeskätt pastorite ja kohalike koguduste toetajana. Usun täiesti seda väljaütlemist, et kohalik kogudus, kui ta toimib õieti, on selle maailma lootus. Usun ka seda, et väga palju oleneb kohaliku koguduse pastorist. Seepärast on kohalik kogudus ja selle pastor minu prioriteet. Aga superintendendi roll eeldab samuti koostöös kirikuvalitsusega üldkirikliku visiooni väljatöötamist ja ka selle visiooni ellu rakendamist. Palun Jumalalt armu ja tarkust, et selle kõige hästi hakkama saada.

Intervjueeris TARMO LILLEOJA

Uued võimalused Aldersgate'i Eesti teenimistöös

Aldersgate'i uuendusliikumine on Eestis tegutsenud juba üle viie aasta. Oleme korraldanud seminare ja teeninud inimesi paljudes eestikeelsetes kogudustes, paljudes neist korduvalt. Samuti oleme teeninud palvemeeskonnana suvekonverentsil. 2018. aastal on Jumal meile avanud uusi uksi, mis on andnud põnevaid arenguvõimalusi.

29. juunil sõitsime Soome metodisti kiriku soomekeelsete koguduse superintendendi Jori Branderi kutsel nende aastakonverentsile, kus viisime koos Aldersgate'i Inglismaa meeskonnaga läbi seminari „Elu vaimus”. Seminari juhtis Aldersgate'i Inglismaa juht David Winstanley. Peale päevast aruannete kuulamist ja hääletamist, oli vaimulikel ja ilmikdelegaatidel võimalus osaleda veel seminaril, mis võib kohati päris intensiivne olla. Oli imeline kogeda, kuidas Jumal värskendas ja innustas inimesi. Soome pastoriid said Aldersgate'i uuendusliikumisest nii innustatud, et tulevikus saame tõenäoliselt rääkida ka Aldersgate'i Soome liikumisest. Mitmed neist said südamesse igatsuse, et Aldersgate'i meeskond tuleks teenima ka nende kogudustesse. Juba veebruaris toimub seminar Lahti koguduses.

Täiesti uus kogemus Aldersgate'i Eesti meeskonna jaoks oli 17.-19. augustil Aseri koguduses toimunud seminar „Elu vaimus”. Jumal on avanud meile uue ukse venekeelsetesse kogudustesse. Seminari juhtis Triin Tarendi, kellele oli see samuti esmakordne kogemus. Kogudus võttis meeskonna vastu erakordse külalislahkusega. Näiteks kolisid mitmed neist kolmeks päevaks oma kodust kirikusse, et külalistele anda oma parim. Tõlkisid Irina Semjonova ja Reet Kakko

ning eestpalvemeeskondades oli alati vähemalt üks inimene, kes oskas vene keelt. Oli suurepärane võimalus oma keeleoskust lihvida. Koguduseliikmed tulid seminarile igatsusega kogeda Jumalat ja sellele igatsusele Ta armastab vastata. Jumal tervendas, innustas ja värskendas. Eelkõige oli Jumala lähedaolu tuntav armastuse õhkkonna kaudu, mis oli eriliselt kogetav.

Lisaks koguduseliikmetele oli meil võimalus eestpalvetega teenida ka mehi kohalikust rehabilitatsioonikeskusest. Aseris toimunud seminar oli meeskonna jaoks mitmes mõttes väljakutse, kuid Jumal tuli ja katkis meie puudujäägid.

Kogudused, keda oleme külastanud, on tunnistanud, et seminar on olnud neile suureks innustuseks ja julgustuseks.

Aldersgate'i meeskonda on võimalik jätkuvalt kutsuda kogudustesse läbi viima seminare „Elu vaimus” ja „Issand, õpeta meid palvetama”. Etteteatamise aeg on kolm kuud. Praegused plaanid on: 8.-10. veebruaril 2019 seminar Soomes, Lahtis ja 1.-3. märtsil 2019 Aldersgate'i Euroopa konverents Inglismaal ning aprillis seminar Jõhvi koguduses. Huvi korral võta ühendust Aldersgate'i Eesti juhi Thea Kantiga.

TRIIN TARENDI, Jõhvi kogudus

Fotod: Vaike Kasekampi kogu

Misjonireis Komimaale

13.-20. juunil sai teoks selle aasta misjonireis Komimaale. Enamikule meie viieliikmelisest grupist oli see esmakordne. Me olime mitte ainult eri kogudustest, vaid ka neljast eri denominatsioonist.

Minu endine pastor Päivo Kasekamp on palju jutustanud elust Inta vangilaagris ja minu vanaonu Jaan Narusing hukkus Vorkuta söekae-vanduses, nii et hingeline tõmme selle maa suhtes oli ammu. Komi rahvaga olin kokku saanud juba varem, 1985. aastal Marimaal – s.o Obi jõe kaldal Sosva ja Šaranpauli külas. Tollal osalesin Eesti Rahva Muuseumikorraldatudekspeditsioonil, et üles joonistada meie hõimurahvaste tööriistu, käsitööesemeid ja rõivaid. Seal olidki mansi pered elamas kõrvuti komidega. Mansid on looduseusku, komid aga peavad

endid õigeusklikeks kristlasteks.

Meie praegune reis algas Tallinnast kaheksatunnise bussisõiduga Peterburi. Peatusime noortekoguduses, jõudsime osaleda nende õhtusel koosolekul, kust kaks teenimisvalmis venda kahe autoga meid läbi suurlinna liikluse 17 km Pulkovo lennuväljale sõidutas. Punavalge lennuk „Russia“ lennutas meid sujuvalt Sõktõvkari, kus kella 2.30 paiku oli vastas juba kohalik pastor.

Kirikuhoone oli „vallutatud“ laste poolt, sest käimas oli kristlik linnalaager. Kaugemalt tulnud ööbisid ruumikas ülakorruse magalas. Meie ödede lisandudes tekkis toimiv kooslus. Saime kohe hea kontakti kaasa tulnud vanaemadega. Pühendunud õpetajate juhendamisel oli laste päevakava vaheldusrikas. Meie vend Ants Soosõrve ülesanne

oli õpetada neile uut lauamängu. Keskseks sündmuseks kujunes pühapäevahommikune jumalateenistus, kus meie grupil oli oma osa täita. Piiblit loeti ka komi keeles, jutlus peeti vene keeles (sel korral).

Elamusi pakkusid väljasõidud kahte ilmakaarde, et teenida kaugemaid kogudusi. Nüüd avanes võimalus kasutada oma vaimuandeid. Üks kogudus paistis silma hoolimisega „kadunute“ suhtes. Taksoga toodi kohale keskealine abielupaar, kes kimpus alkoholikiusatusega. Sellele eelnes hinge hoidlik vestlus paari meie inimese osalusel. Tulijaid ootas köetud saun ja kaetud lõunalaud. Viimasest ei pääsenud vist keegi. Järgnevast teenistusest kujunes tunnistus-palvekoosolek, kus oli märgata meeleparanduse noote ja igatsust täituda Püha Vaimuga.

Põlde on Komis palju. Kartulipanek.

Teenimine Komi kirikus. Pastor Daniil küsitleb grupijuht Antsu pühapäevahommikuses kirikus

Misjoniseltskond Eestist.

Vaade Söktöykarile, Komi pealinnale.

Kodune koht on „Kuusealune“ küla – Podjelsk. Koosolek peeti kellegi kodus, ei saadud aga näitamata jätta valmivat palvemaja. Võisime näha väheste kohalike vendade kuldsete käte töö tulemust, materjaliks männipalk nagu pealinna kirikulgi. Üleaedsel oli parajasti käsil kartulipanek.

Loodus oma kevadises puhkemises oli poolteist kuud hilisem. Siidpehme liivamuld päikeselisel aasal, kassikäpp, tõrvalill, õitsevad madalukesed pohlad. Samas elu-olu mahajäämus ehk 20 aastat, aga seda ei saa öelda usuelu kohta. On eriline tunne mõtiskella öises päikesevalguses saalomonlikus pühakojas põhjamaisel jaanikuul.

VAIKE KASEKAMP, Räpina kogudus

Teismelise tüdruku pilt lapitekitehnikas.

Jätkub Eesti Metodisti Kiriku ajalugu. Sündmused aastatel 2007-2017.

Vaata: www.emk.voog.com

2007 28. jaanuar	Pühitsetakse Kohtla-Järve Kolgata koguduse hoone (Torujõe tn 5). 2016. aastal ostetakse hoone Mt. Betheli sõpruskoguduse abiga EMK-le.
2007 juuni	Tähistatakse Eesti Metodisti Kiriku 100. aastapäeva Kuessaares; suurt juubelit jäävad meenutama kaks juubeliraamatut: „Eesti Ristikangelasi“ ja „EMK 1907–2007“.
2012 19. juuni	EMK Aastakonverents võtab vastu 2008. aastal Stanislav Ossipovi poolt rajatud Kristliku Koguduse „Taastamine“ ja koguduse uueks nimeks saab EMK Tallinna Uue Alguse kogudus. Veebruaris 2013 registreeritakse kogudus ametlikult EMK koosseisu.
2017 juuni	Tähistatakse Eesti Metodisti Kiriku 110. aastapäeva Tallinnas; samas toimub Eesti Sõprade kokusaamine; antakse välja Olav Pärnametsa raamat „Elu armu arvel“ (EMK superintendent aastatel 1979–2005).

Abi taevast, tingimusega

Olin väga haige, jalad valutasi põlvedest, trepist alla ja ülestulek oli väga vaevav.

Kahel korral palvetati minu eest laupäevaõhtustel palveteenistustel Pereraadios. Ka kogudus palus mu liikumise pärast, kuid valud käimisel ei kadunud.

Ühel maiõhtul oli taas Pereraadios eestpalvesaade. Südames oli anda sinna jälle palvesoov, sest valud olid ikka väga tugevad ning pidin iga toimetuse järel puhkama.

Pastor-evangelist Olevistest palvetas mu põlvede pärast, aga ütles: „Jumala vägi on siin, aga mingi takistus on ees su tervenemisele.“ Palvetasin ja hüüdsin appi Issanda nime. Vastusena selgus, et mul on kodus kolm asja, mis ei lase Jumala tervendaval väel avalduda.

Tütar oli mulle millalgi kinkinud ühe keraamilise küünlajala, millel oli demonlik kuju. Veel juhiti mu tähelepanu kahele pildile. Tõusin kohe palvest ja otsisin need üles, tegin tule pliidi alla ja põletasin nad ära. Siis viisin selle koleda küünlajala õue ja lõin puruks. Killud korjasin kokku ja viisin värava juurde. Proovisin neid visata üle aia, aga sain aru, et see on vale. Otsisin tükid üles ja kui olin kõik viinud kraavi mu aiast ära, sündis ime – äkki tundsin, et sain käia ilma valuta. Tervenesis, kui olin täitnud püha Jumala tingimuse.

Au olgu Jumalale! Ülistus Jeesusele nüüd ja igavesti!

MAARE KUUM

Ärkamine keset mängu

Minu ema jäi leseks 28-aastasena. Isa jättis talle 100 krooni ja kolm väikest tüdrukut.

Ema andis kogu summa orbude kodu asutamiseks. Mitmed inimesed noomisid teda, käskides mötelda oma lastele. Tema aga ütles meile, et sellega on meil taevapangas hoius, kui meil iial midagi tarvis on, võime Jumalalt seda paluda.

Issand õnnistas meid ja mõne aja pärast ehitas ema Sakku palvela, mille katuse alla sai ka meile elukorter. Seal palvelas peeti vennastekoguduse koosolekuid.

Tavaliselt võttis ema meid ikka koosolekule kaasa. Ühel pühapäeval, kui mina olin 3-aastane, tulid meile külla veel kaks last

– minu täditütar ja üks 12-aastane poiss. Ema ütles: „Täna ma teid koosolekule ei vii. Võite toas mängida. Aga tehke seda nii vaikselt, et te all peetavat koosolekut ei sega.“

Mõtlesime, et mida me mängiksime? Tuli hea idee, peame koosolekut. „Siin on laud, Piibel ja ka üks vend, nii võime küll koosolekut mängida.“ Nii alustasimegi koosoleku-mängu. Suur poiss võttis kätte Piibli ja luges kirjakoha. Kui ta oli lugenud, langesime kõik põlvili ja hakkasime nutma. Meid tabas sügav patutundmine. Jumala Vaim oli tuntavalt kohal. Et meie nutuhääl alla koosolekuruumi ära kostis, tuli ema üles vaatama, mis on juhtunud. Ta sai asjast aru ja

Eduard Hargi ja Hilda Rosalie Kuuli laulatus 1935. aastal.

tuli meile palves appi... Kui ema oli meid julgustanud päästjast Jeesusest kinni haarama, saime mina ja mu täditütar selge päästmistunnistuse.

Koosolek kestis veel, ema viis meid alla. Kui saalis viibijad kuulsid, mida Issand meile oli teinud, ehmusid mõned, öeldes: „Kui lapsed päästetud saavad, mis meist siis saab?...“ Sakus algas ärkamine niimoodi. Olen 79-aastane ja see on minu elus, tänu Jumalale, jäänud püsima.

HILDA HARK, tunnistuse vahendanud Aino Henno

Eduard Hark 1935. aastal koos pühapäevakooli lastega Kõrkveres.

Lapse tunnistus

Viibisime Rakke lähedal ühes talus peetaval koosolekul.

Meie poeg Saamuel, kes võis olla 6-aastane, istus mu süles ja niheles. Ta nägi, et vennad järjest laua taga kõnelemas käisid.

„Ma tahan ka kõnelda,“ ütles ta mulle, kui olin pärinud, mis tal viga on. Kogudusevanem märkas samuti poisi rahutust ja küsis, mis laps soovib. „Tahab tunnistada.“

Vend võttis poisi sülle ja tõstis laua peale. Saamuel hakkas peast lugema mitmeid piiblisalme – igal öhtul oli isa tal ühe salmi lasknud pähe õppida, lapse enda soovil.

Nii sai väike Saamuel sel koosolekul kõnelda, nagu oli tema tungiv soov.

HILDA HARK, tunnistuse vahendanud Aino Henno

Vennastekoguduse liikumise roll Eesti ajaloos, tuues esile nii positiivseid kui ka negatiivseid jooni

Reformatsiooni ühe haruna on Euroopa kirikulukku, eriti aga Eestimaal kirikulukku jätnud ereda jälje vennastekoguduslik liikumine, mida kutsutakse ka pietistlikuks või herrnhuutlikuks liikumiseks. Vennastekoguduse liikumine ehk teiste sõnadega pietism tekkis saksakeelses protestantluses (eesikäit luterlikus kirikus) 17. sajandil; see oli suunatud inimese, aga ka kiriku kui institutsiooni radikaalsele uuendamisele. Oluliseks peeti inimese sisemist vagadust ja usulist ärkamist. Ladinakeelne sõna *pietas* tähendabki „vagadus“.

Ajaloolise pietismi all mõistetakse laiemas mõttes vagadusele püüdlevaid usulisi liikumisi. Tegelikult on vagaduslikke kirikusiseseid voole ehk pietismi märgata peaaegu kõikides kristlikes konfessioonides, Eestis eelkõige luterliku kiriku siseses vennastekoguduse liikumises.¹

Tegelikult ulatub vennastekoguduse ehk pietismi tekkelugu tagasi juba 15. sajandisse, saksakeelsele Böömimaale umbes 1675. aastal; seda ei saa lahutada Philipp Jakob Spenerist (1635-1705). Speneri pietismi võiks tinglikult nimetada vennastekoguduse esimeseks arenguetaipiks. Liikumine avaldas Böömimaal laialdast mõju. Paraku hävis see 17. sajandil vastureformatsiooni repressioonide käigus.

Teise etapi moodustas nn Halle pietism eesotsas August Hermann Franckega (+1727), kes alustas heategevusega, pani aluse orbudekodule, vaestekoolile ja trükikojale Halles, Saksamaal.

Kolmandaks pietismi arengustaadiumiks võib nimetada krahv Nikolaus Ludvig von Zinzendorfi 1724. aastal rajatud vennastekoguduse liikumist. 1722. aastal, kui usupuhastusliikumises osalejaid

uesti taga kiusati, tulid böömimääri usupõgenikud koos oma juhi Christian Davidiga Saksamaale. Nende vastuvõtjaks ja peavarju pakkujaks sai krahv Zinzendorf. Tema valdustesse tekkis algkristlikku ideaali püüdlev usklike kogukond. Asukohta hakati kutsuma Herrnhutiks – „Issanda kaitse“. Krahvist kujuneski vennastekoguduse juht.

Kirikut jaatavate vagaduslike liikumiste kõrval esines ka separatistlikku pietismi, mis on kirikust eraldunud ja eitab kirikut kui institutsiooni suuremal või vähemal määral. See suund sai osaliseks taimelavaks erinevatele hilisematele vabakiriklikele liikumistele.

Vennastekoguduse peamiseks eesmärgiks seati misjonitöö kogu maailmas. Halle pietismi ja vennastekoguduse liikumise tulek Eestimaale langes Põhjasõja ajale. See periood tähendas meie maale nii riiklikult kui ka kiriklikult murrangulist perioodi. Eestimaal vahetusid isandad. Rootslased läksid ja venelased tulid. „Hea rootsi aeg“ jäi seljataha. (Siinkohal ei ole aega peatuda „Rootsi aja“ positiivsetel mõjudel Eesti rahvuslikule kultuurile, gümnaasiumi ja ülikooli rajamisele jms.)

Ent rõhutama peab, et rootslaste tulemisega saabus meie maale ka luterluse protestantlik-ortodoksne suund endise liberaalsema suuna asemele Liivimaal, nii nagu see oli Rootsi kuningriigis.²

Juba Rootsi aja lõpul on täheldatud pietistlikke mõjutusi meie maal, osalt ka tänu sellele, et Rootsi võimud kaitsesid meie maa luterliku ortodoksiat.

1724. aastal sai ülemvaimulikuks Eestimaal Konsistooriumi assessor ja Toomkooli kuraator, hallepietist Christop Friedrich Mickwitz (1724-1748). 1728. aastal oli tema teatel pietistlikke kaastöölisi Eestimaal: 27 kirikuõpetajat, 7 kooliõpetajat, 2

kantorit, 1 arst ja 3 üliõpilast.³

Vennastekogudusest

Napoleoni sõdade ränkades katsumustes (1812-1815) tundsid eestimaalased, et „kogu töö ja tegevus on tühi vaev ja vaimu närimine“. Kindlasti tundsid paljud meeleheidet, et paremad ajad on jäädavalt kadunud. Sellises olukorras jõudsid nii mitmedki veendumusele, et „abi tuleb oodata vaid ülevalt“, vaatamata sellele, et „kõik, mis on maine, variseb kokku“. Paraku on tihti nii, et just füüsilistes ja materiaalses kannatustes toimub inimestes sisemine ärkamine. Tavapärased mõttekäigud ja kombinatsioonid enam ei rahulda ja paraku ka ei aita. Nn südameusk saab jälle elavaks. Varasemad vennastekoguduslikud grupikesed, mis vahepeal kiratsetid, olid kõigele vaatamata püüdnud säilitada sisemist usulist soojust kuni paremate päevade saabumiseni. Kohalikus elanikkonnas tärkasid jällegi pietistlikud arusaamad koos luterliku ortodoksiaga.⁴

Uuspietismi oluliseks erinevuseks nn vana pietismiga võrreldes oli usujulguse tekkimine. Kui nn vana pietism Eestimaal püüdis kartlikult maailmast põgeneda ja hoida alal kogudusesisest ususoojust, siis alates 19. sajandist püüab vennastekogudus maailmas võidelda ja maailma ka võita eriti just armastuse tööga ligimeste suhtes.

Suureks kasuks Eesti (nii eespool kui ka edaspidi pean Eesti all silmas tervikut, mis koosneb Põhja Eestimaal ja Liivimaal kubermangust) vennastekogudusele olid Venemaa imperaatori Aleksander I kokkupuuted uuspietistidega, nagu näiteks pr. von Krügeriga, kes käis tsaarile jumalasõna kuulutamas. Lisaks oli keisri õukonnas teisisi Herrnhuti sõpru, nagu krahv (hilisem vürst) Karl von Lieven, kes taotles vennastekoguduse legaliseerimist Baltikumis. Vendade töö

kandis edu ja 27. oktoobril 1817. aastal andis keiser välja ukaasi, mis seadustas vennastekoguduse töö Balti aladel. Tänu sellele toimus vennastekoguduse töö tormiline kasv. Juba mõne aasta pärast oli Eesti ja Liivi aladel 144 kogudust 30 000 liikmega. Kogudusi teenisid 44 sakslasest vanemat ja umbes 1000 eestlasest lugejavenda. Üldiselt võiks öelda, et vennastekogudusel tol ajal ei olnud suuri lahkkelisid luterliku kirikuga, kuigi ka ratsionalistlikud ja liberaalsed voolud tõstsid pead vastukaaluks vaimulikele ärkamisele. Nn sõbralik olukord kestis 1832. aastani.⁵

1829. aastaks olid vennastekogudused küllalt hästi organiseerunud. Liivi- ja Eestimaal oli moodustatud 12 ringkonda. Ringkondi juhatasid Herrnhutist saadetud saksa diakonid. Läänemaal ja saartel olid omaette ringkonnad. Vennastekoguduse liikumine levis kiiresti ja 1839. aastaks loendati Eestis kokku 254 palvemaja ning Herrnhuti arhiivi andmetel 66 330 liiget ehk üle kahe korra rohkem kui 1818. aastal.⁶

19. sajandi keskpaigaks saavutas vennastekoguduse liikumine oma kõrgpunkti, kusjuures 6,7% elanikkonnast olid vennastekoguduse aktiivsed liikmed. Kui arvestada ka pooldajaid, tuleb see näitaja kahekordistada.⁷

Vennastekoguduse olemusest ja mõjust

Eesti- ja Liivimaal jäi vennastekogudus luterliku kirikusiseseks äratusliikumiseks, erinevalt Herrnhuti keskusest Saksamaal. Eesti vennastekoguduse õpetuse keskmeks oli Kristus ja Tema ristisurm. Erilist rõhku pandi inimese isiklikule kogemusele Kristusega, samuti vajadusele ärgata ja omada päästmise kogemust. Vennasteliikumise tuumaks sai nn südameusu äratamine, mis tõi liikumise alperioodil kaasa üsna palju emotsioone (näiteks taevaskäijate liikumine). Nii hakatigi herrnhuutlusele iseloomulikuks pidama sagedast meeleliigutust ja pisaraid palvetundides. Seda kinnitab juba Jakob Marrasch 1760. aastal, kui ta kirjeldab Hiiumaa vennaste palvetundi, kus oli korduvalt „rohkeid pisaraid”. (Taolist tendentsi võis veel hiljuti kohata ka Hiiumaa ja Läänemaa baptisti ja priilaste palvelates.) Hiidlased ütlevad selle kohta,

et „need vennad on märja koha peal sündinud”. Vaatamata rohketele pisaratele ei saa herrnhuutlust pidada aga üldiselt kurvaks usuliikumiseks, sest vennad-õed olid veendunud, et ärganud inimestena jõutakse erilisse osadusse Kristusega ja päästmise kogemust tervitati mitmesuguste rõõmuavaldustega, mis avaldusid valjudes naerupahvakutes, käte plaksutamises, õnnest värisemises, hüppamises ja Issanda valjuhäälses kiitmisel.⁸

Kuigi üldiselt võib vennastekoguduse liikumist lugeda positiivseks Eesti elanikkonnale, ei saa vaikida ka mõningatest negatiivsetest tendentsidest. Nimelt hakati vanu regivärsilisi rahvalaule pidama ristiusule kahjutoovaks. Ajapikku unustatigi vennastekogudusest mõjutatud piirkondades üsna suur osa vanadest rahvalauludest ja muistenditest. Samuti peeti paganlikuks rahvarõivaste kandmise kommet, ning palvetundidesse tulid naised juba „saksapäraselt” halli ja musta rietatuna.

Veel hullem lugu oli lõõts- ja torupillidega, mida külapidudel ja simmanitel mängiti. Viimast hakati pidama koguni saatana instrumendiks. Paljudes taludes hävitati torupille, lõõtspille ja kandleid. Üldlevinud vormsilaste ja hiidlaste hiiukannel muutus haruldaseks piliks. Kõikide nende muusikainstrumentide valmistamise saladused kippusid ajapikku ununema ja tuli hilisemal ajal taasavastada. Suhetumises erinevatesse muusikainstrumentidesse esines aga vennastekoguduse liikumises mingisugune paradoksaalne vastuolu, sest näiteks puhkpille, samuti klassikalisi keelpille, aga ka mandoliini ja kitarrit ei peetud patusteks. Esimesed pasuna- ja keelpillikoored tekkisid just vennastekoguduste palvemajades. Eredaks näiteks Eesti esimene, Väägvere vennastekoguduse puhkpilliorkester.

Samuti peeti negatiivseks rahvaluulet, mida nimetati „laululoradeks”, ja muistendeid ning muinasjutte, mis olid „tühjad jutud”.⁹

Suurejoonelist rahvaluulekogumise aktsiooni juhtinud Jakob Hurt märkis, et tema kogumistööle oli kõige suuremaks takistuseks Läänemaal „...mõnes kohas iseäraline kitsasüdamega pietismus (wagaduse ilmutus), mis kõiki vanu laulusid, muinasjutte, kombeid ja

pruukisid, muidugi iseäranis kõiki vanu rahva uskumisi patuks arvab ja juba ette halastamata hukka mõistes neid saatana töö nimega nagu märkrauaga ära tähendab.”¹⁰ Õnneks olid taolised tendentsid ajutise iseloomuga ja aastate jooksul hinnati nii mõndagi ümber.

Väga positiivseks tahuks tuleb aga pidada vennastekoguduse rolli rahvusliku vaenu vähendajana. Baltisaksa mõisnik Erich von Ramzau oma käsikirjas 1773. aastast on kirjutanud, et „...eestlased suhtuvad sakslastesse salajase vaenulikkusega, mille juba nende esivanemad on neisse istutanud. Eesti rahva ristiusustamisel ei toonud Hamburg-Bremeni peapiiskopkond vabadust Kristuses, vaid orjuse”. Seda eestlaste salajast või avalikku vaenulikkust sakslaste vastu aitas vennastekogudus leevendada Herrnhutist siia saadetud saksa vendade kaudu, kes enamikus olid käsitöölised ja kes segunesid kohaliku rahvaga ja elasid nende keskel. Talupojad hakkasid nägema, et ka sakslased võivad olla samasugused inimesed nagu nemad ise ja et peamine erinevus oli vaid keeles. Neil oli heameel selle üle, et sakslased õppisid usinasti nende emakeelt. Eestisse saabunud herrnhuutlastele paistis kohe silma eestlaste kiindumus oma kaugetelt esivanematelt päritud vana usundi vastu. See oli eriti süvendatult esindatud just Lõuna-Eestis. Kirik pidas selle vastu aktiivset võitlust veel rootsi ajal, suutmata seda kaotada ka hulgaliste nõiaprotsessidega. Vennastekoguduse vendade õpetuses lunastusest ja päästmisest Kristuse kannatusel ja ristisurma läbi peitus midagi niisugust, mille kõrval kahvatus usk nõidadesse, vanadesse uskumustesse ja tavadesse. Nendest loobumiseks ei olnud vaja sunniviisilisi meetodeid, vaid seda tehti vabal soovil ja teadlikult.¹¹

Vennasteliikumine lähendas teineteisele ka saarte ja Läänemaa eestlasi ning rannarootslasi. Kui varemalt ei soovinud kumbki rahvakild teineteise keelt õppida, siis palvemajades oli tavaline, et kutsuti külalisjutustajaid – eestlased rootsi vendi ja rootslased eesti vendi. Rootsi vendade elust kirjeldab P. Hesse oma reisikirjelduses Hiiumaale augustis 1752 järgmist: „18. augustil me läksime (rootslased) siit (Reigist) minema. Rannas oli eesti „hulgake” koos, kel-

lele vend Marrach luges ette viimase eesti keelde tõlgitud kõne. Meil oli eriti hea nende keskel olla.”¹²

Muusikakultuurist vennastekoguduses

Rahvuskultuuri seisukohalt peab aga ülimalt positiivseks pidama muusikakultuuri arendamist vennastekoguduses. Väga oluline koht palvetundides oli laulul. Saksa soost herrnhuutlased pidasid eestikeelset vaimulikku lauluvara Kristuse sõnu- mi oluliseks levitamise allikaks. Esimene eestikeelne herrnhuutlik lauluraamat anti välja juba 1741. aastal, tõlkijaks ja toimetajaks Urvas- te pastor Johann Christian Quandt. Hiidlaste jaoks tõlkis hulgaliselt laule Jakob Marrasch, keda aitasid Reigi ja Pühalepa pastorid. 1756. aastal seadis Marrasch sisse spetsiaalsed vennastekoguduse liturgilised koosolekud, kus vaimulikud laulud ja meloodilised lugemised on eriti sügavalt liigutanud tollaseid vendi ja õdesid: „Koosolekult lahkuti sagedasti nagu joobnult ja nauditi liturgiatega järeelmõjusid koduski. Need koosolekud olid armastatuimad ja sealt ei raatsitud puududa isegi haiguse pärast. Seetõttu võidi osavõtu keeldu tarvitada kui mõjuvat karistust.”¹³

Vaimuliku laulu edastajana on vennastekogudused olnud otsesteks teerajajateks nii Eesti laulupidudele kui ka rannarootslaste laulutraditsioonide rajamisel (palju rannarootslaste vaimulikku lauluvara on kasutusel tänapäeva Eesti vabakirikutes).¹⁴

Siin ei saa mainimata jätta ka erinevate pillide kasutuselevõttu vennastekoguduste palvelates. Mitmel pool tekkisid väikesed pillikoorid ja puhkpilliorkestrid. Väägvere vennastekoguduse pasunakoori peetakse ju esimeseks Eesti puhkpilliorkestriks eesotsas dirigent Otto David Virkhausiga. Esimest korda on mainitud vaimulike laulude pillikooriga saatmist 1813. aastal Tartu vennastekoguduse palvelas.¹⁵

Äramärgimist väärib ka tööik, et pillikoorid korraldasid väljasõite naabermaadesse misjoneerimise eesmärgil. Nimelt 1847. aastal käis vennastekoguduse puhkpilliorkester Peterburis ja Soomes esinemas. Tol ajal ei olnud Soomes veel ühtegi puhkpilliorkestrit (v.a kohalikus vene sõjaväes). Tänu eestlaste vennastekoguduse puhk-

pilliorkestri kaunile mängule algatati Soomemaal puhkpilliorkestrite loomise traditsioon.¹⁶

19. sajandi lõpukümnenditel loetleti Eestis 250 orkestrit ja ansamblit, neist 56 % moodustasid pasunakoorid, viulikoore oli ca 27 % ja segapilliorkestreid 17 %. Pillikooride koosseisud olid enamasti väikesed, pasunakoorides mängis tavaliselt 8-18 pillimeest, viulikoorides 8-10, tendents oli siiski koosseisude suurenemisele. Valdav enamik pillikoore tegutses just vennastekoguduste palvelajades. Pillimängijateks olid suuremalt jaolt taluperemehed, kuna instrumendi valdamise oskus tõstis tunduvalt pillimängija eneseväärikust ümbruskonna rahva silmis. 19. sajandi lõpupoole sai pillimängu valdavalt ühiskonna keskkihtide harrastuseks. Orkestrijuhtidena tegutsesid peamiselt kooliõpetajad, samuti köstrid ja rikkamad ning seega ka haritumad taluperemehed. Tihti esinesid puhkpilliorkestrid ka väljaspool palvelaid, kirikupühadel kirkutes, kalmistupühadel ja matustel. Instrumentaalansamblid ja orkestrid kujutasid endast omalaadseid hariduskoldeid, mille kaudu levis ja süvenes nooditundmine, pillimängu oskus ning laienesid teadmised muusikaliteratuuris. Paljud hilisemad professionaalsed muusikud alustasid muusikuteed just vennastekoguduste harrastuslikes pillikoorides, kust mindi edasi juba muusikaõpinguid jätkama. Esimene Peterburi Konservatooriumi lõpetanud tromboonimängija Paul Karp oli samuti vennastekoguduse juurtega.¹⁷

Kokkuvõtteks

Vennastekoguduse elavtegevus 18. ja 19. sajandil on jätnud ereda jälje Eesti kultuurilukku. Käesolevast kirjutisest on välja jäetud eetika- ja moraalivaldkond, mis ruumipuuduse ja teema tähtsuse tõttu vajaks omaette lahtimõtestamist. Enamik autoreid märgib rõhutatult ju vennastekoguduse askeesi ja kõrge- maid moraalinorme, mis väljendusid

aususes, varastamisest ja kaklemisest loobumises, maistest lõbudest keeldumises, alkoholi eitamises. Mitmed vennastekoguduse vennad loobusid ka tantsust, verivorsti ja verikäki söömisest. (Hiiumaal hakati verivorsti sööma alles nõukogude perioodil.) Alkoholist loobumine viis kõrtside sulgemiseni laialdastel aladel. Karskusliikumine eestlaskonnas tekkis suuresti tänu vennastekogudusele. Karskusliikumise eestvedaja, Kolga-Jaani õpetaja Villem Reiman oli samuti vennastekoguduse vend. Ei olnud harvad juhud, kus vennastekoguduse vennad tulid mõisatesse oma endisi mõisaoman- di vargusi üles tunnistama, samal ajal kui enamik maarahvast seda varguseks ning patuks ei pidanud.

Vennastekoguduse tegevusel on märgatav mõju Eesti rahvuslikule ärkamisajale ja lugemisoskuse ning kirjasõna propageerimisele. Mitmed Eesti ajaloo tuntud olulised isikud pärinesid vennastekoguduse liikumisega seotud perekondadest, nagu J. Hurt, Fr. R. Kreutzwald, C. R. Jakobson, J. Tõnisson ja paljud teised.

2019. aastal täitub 150 aastat esimesest üldlaulupeost, mille algatajaks olid suurelt osalt just vennastekoguduse laulu-, pilli- ja pasunakoorid. Ei tohi maha salata ka seda fakti, et laulupidude pidamise eeskujuks oli baltisakslaste algatatud laulupäevad, mida vennastekoguduse muusikakollektiivid edukalt jälgendama hakkasid.

Vennastekogudus on olnud taime- lavaks ka Eestimaa vabakirikute tekkimisele, vennastest on alguse saanud ka Eesti Metodisti Kirik. Isiklikult arvan, et läbi pika ajaloo on eestlaste usulisele arengule olnud suurimateks mõjutajateks katoliku kiriku mungaordud (vastureformatsiooni päevil) ja just nimelt vennastekoguduslik liikumine.

ANDRES KAPP,
EMK Teoloogilise Seminari vilistlane

1 Jürgenstein, T; Ruut, R; Friedenthal, T 1999. Kiriku ajalugu ja tänapäev. Koolibri, Tallinn.
2 Ilja, V 1995. Vennastekoguduse ajalugu Eestimaal 1730-1743. Logos, Tallinn.
3 Sild, O 1939. Eesti kirikulugu Akadeemilise kooperatiivi kirjastus, Tartu.
4 Sild, O 1939. Eesti kirikulugu. Akadeemilise kooperatiivi kirjastus, Tartu.
5 Sild, O.
6 Plaat, J 2001. Usuliikumised, kiri-

kud ja vabakogudused Lääne ja Hiiumaal. Greif, Tartu.
7 Sild, O.
8 Plaat, J.
9 Tuulik, M 1997. Eetika, moraal ja kõlblus. EKK trükikoda, Tallinn.
10 Plaat, J 2001.
11 Ilja, V 2002. Vennastekoguduse ajalugu Liivimaal (Lõuna-Eesti) 1729-1750. Logos, Tallinn.
12 Ilja, V 2000. Vennastekoguduse ajalugu Eestimaal (Põhja-Eesti) 1744-1764 Logos, Tallinn.

13 Põldmäe, R. Rootsi aja kajastus eesti rahvamalestustes. Eesti Rahvaluule Arhiivi väljaanne, Tartu, 1940.
14 Plaat, J 2001.
15 Kasemaa, O. 2003. Loengukonspekt: Orkestriliikumise ajaloost Eestis kuni 1940. Rahvusraamatukogu, Tallinn.
16 Vuolio, J 2003. Loengukonspekt Soome sõjaväemuusika arengujooni. Rahvusraamatukogu, Tallinn.
17 Kasemaa, O.

Foto: metonoored

EMK noorte piiblilaager

Sel aastal toimus metonoorte kolmas piiblilaager 25.-29. juulil ning osalejaid oli rohkem kui eelnevatel aastatel. On rõõm näha, et see laager hakkab muutuma traditsiooniks!

Siin on mõned muljed laagris osalejatelt.

Hiljuti sai läbi piiblilaager, mis kestis viis päeva. See laager erines selle poolest, et esimesel päeval korjati telefonid ära ja terve laagri vältel neid kasutada ei saanud. Ma ise ka ei usu, et ma seda ütlen, aga mulle väga meeldis puhata viis päeva telefonist ja nii sain suhelda rohkem teistega ja ka pühendada rohkem aega Jumalale.

Esimesel päeval jõudsid kõik õhtupoolikul kohale ja siis sõime, oli teenistus ning tutvumismängud.

Järgnevatel päevadel oli igal päeval suhteliselt sama kava ehk hommikul teenistus, siis hiljem töötuba ja piiblitund. Muidugi süüa saime ka ja isegi 3x päevas ja õhtul hilja sai väikest snäkki. Igal päeval oli ka vaba aeg ja lisaks erinev mäng. Näiteks

ühel päeval mängisime palli sees jalgpalli ja teisel päeval olid erinevates punktides erinevad ülesanded.

Samuti toimusid meil ka terve laagri ajal piiksumängud ehk kui piiksu kuulsime, pidime kohale jooksmas ja meile olid mõeldud erinevad mängud.

Teenistustelt õppisin, et Jumal tahab, et sa jagaksid Temaga oma kõiki mõtteid ning oma rõõmsaid ja kurbi hetki. Samuti õppisin ka paremini tundma kümmet käsku ja näiteks sain rohkem teada Pauluse kohta.

Ülistuse ajal sain ka veidi Jumalat kogeda, aga ülistust oleks võinud olla rohkem.

Laagris meeldis mulle absoluutselt kõik ja ma ei oska ühtegi viga välja tuua. Soovitan laagrit kindlasti oma

sõpradele ja väga ootan juba järgmist laagrit.

*DIONE PALLASE,
Tallinna Missio Koguduse noor*

Hulk aega – umbes viisteist aastat – on möödas sellest, kui sain viimati olla metodisti kiriku noortelaagris. Seepärast võtsin noortetoimkonna kutse kaasa lüüa sellesuvises EMK noorte piiblilaagris vastu suure põnevuse ja ootusega. Mida ma siis ootas? Üle kõige kohtumist ja kontakti praegusaja kirikunoortega. Oma, Tartu koguduse noortetöö kaudu on mul olemas mõningane ettekujutus sellest, mida ja kuidas noored mõtleavad, milliste eluküsimustega maadlevad, ent laiemat pilti meie kiriku noortest mul seni polnud.

Laager osutus mitte ainult EMK omaks, vaid kergelt oikumeeniliseks, kuna noori tuli ka teistest kirikutest ja kogudustest liitunud. Seda parem, sest nii on kristlike noorte võrgustik tihedam ja minu meelest kulub see tänapäeva maailmas igati marjaks

ära – tugi Jeesuse järgimisel on tõhusam.

Noored olid igati vahvad, ehedad ja avatud. Ilmselt mõjutas seda oluliselt juba laagrisse registreerumisel kehtima hakanud reegel, et omavaheline suhtlus ei ole mitte vahendatud, vaid vahetu, see tähendab ilma nutiseadmeteta. Pärast laagrit kuulsin mõnelt noorelt tänulikku tõdemust, et ilma telefonideta oli nii tore: me rääkisime tundide kaupa ja mängisime mängu ja moodustasime pikki lauseid – nii „vanakoolikas“! Mulle meeldis see ka – ilmselt vanuse tõttu.

Sügava mulje ja aukartuse tunde jättis mulle meie noortetoimkonna töö ja vaev nii laagri ettevalmistamisel kui ka läbiviimisel.

Hiiglaslik tänu Mareta Elisabethile, Gretele ja Karl Martini ning nende abilistele Meelikale ja Katarina Evale!

Nii hingele, ihule kui vaimule pakutav oli mõnus tasakaalus, lisaks sellele lihtsalt-niisama-olemise ajad, mis lubasid piiblitundides omandatul hinges settida.

Mulle isiklikult meeldis väga, et noortele pakutav „vaimulik toit“ oli mõnusalt rammus, ent siiski eakohane. Kogesin peaaegu kogu laagri kaasa teinuna seda, et laagris pakutud tasakaalus piibellikud alustööd on äärmiselt vajalikud just praegusel ajal, kus kristlasedki kipuvad Piiblit lugema kohati valikuliselt ja ainult „julgestavatest“ kirjakohtadest. Mul on südamest hea meel, et selliseid laagreid meie noortele korraldatakse. Need laagrid ja noortetoimkond tervikuna väärivad igati meie tuge kogudustena – nii eestpalvete, kui ka materiaalse panuse näol. Uute kohtumiseni!

PRIIT TAMM,
Tartu Püha Luuka koguduse
pastor

Fotod: Rando Metsamaa

Lapsed väärivad parimat

14. juulil oli Kuressaare metodisti koguduse lastelaager Eiklas. Oleme laagreid korraldanud juba 3 aastat. Laste rõõm oli suur jälle kokku saades. Nii nagu eelmiselgi suvel, olid meiega nii Eikla kui ka Reeküla lapsed ja pühapäevakooli õpetajad.

Selle aasta teema oli „Jumal on minuga“. Oleme tänulikud selle võimaluse eest – olla koos Temaga. Laagris jagasime Jumala sõna, ülistasime, meisterdasime, korraldasime võistlusi. Kogesime võimsalt Jumala ligiolu. Oleme tänulikud ka kauni ilma eest. Ümberringi oli vihm ja äike, aga meie olime Eikla laagriplatsil kõige selle eest hoitud. Täname lastetöö tegijaid, kes aitasid laagrit korraldada: Eikla Priikoguduse pühapäevakooli õpetajat Ülle Tagaküla, Reeküla metodisti koguduse lastetöö juhti Reelika Murdi ja Kuressaare metodisti koguduse lastekiriku õpetajat Heli Hennot. Maitsvate toitade eest täname Mai Metsamaad ja tema meeskonda. Kui Jumal lubab, igatseme järgmisel suvel taas ühises laagris kohtuda. „Ma olen sind armastanud igavese armastusega, seepärast jääb mu osadus sinuga“ Jr 31:3

HELI TAMMEMAA
EMK Kuressaare koguduse Lastekiriku juht

Foto: EXIF

Sa oled siiras kristlane, kes tahab

- areneda oma usus
- kasvada vaimulikult
- õppida Piiblit tundma
- leida oma rolli koguduses
- mõista, kes me metodistidena oleme?

Piiblikooli ajakava:

10.-11. november
1.-2. detsember
19.-20. jaanuar
17.-18. veebruar
22.-23. märts
27.-28. aprill
18.-19. mai

Sul on võimalus õppima tulla Eesti Metodisti Kiriku Piiblikooli.

Rohkem infot ja avaldus leitav www.metodistikirik.ee
Avalduse esitamise tähtaeg: **25. oktoober**

Telli ajakiri Koduteel!

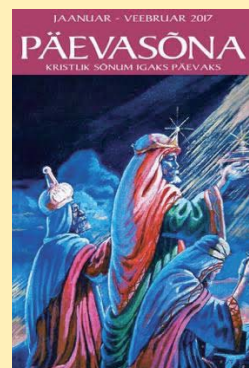
EMK häälekandja, ajakiri KODUTEEL
aastatellimus (4 numbrit) maksab 2019. aastaks
15 eurot ja üksiknumber 5 eurot.

Tellimuse saab vormistada:

- lähimas postkontoris;
- kirjakandja vahendusel;
- OMNIVA veebilehel omniva.ee, ajakirjandus -> telli ajakirjandust -> väljaande otsingusse - kirjuta "Koduteel".

Tellimisindeks 78228

PÄEVASÕNA AASTA- TELLIMUS (6 NUMBRIT) MAKSAB 2019. AASTAKS 10 EURO.

Tellimuse saab vormistada kas lähimas
postkontoris,
kirjakandja vahendusel,
OMNIVA veebilehel või toimetuse kaudu
pangaülekandega tasudes.

Tellimisindeks 01706

Eesti Metodisti Kiriku arveldusarve:
SEB Pank, EE641010052004731009,
märksõna PÄEVASÕNA.
Tellimuse eest pangaülekandega makstes palume
kindlasti saata oma aadress kas kirjalikult
toimetuse aadressile:
Päevasõna, Narva mnt 51, Tallinn 10152
või e-posti aadressile:
paevasona@metodistikirik.ee